

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII, ŠT. 33 — CENA 10 DIN
SREDA, 16. MARCA 1960

Letna sindikalna konferenca

V petek dopoldne se bodo sestali delegati posameznih sindikalnih podružnic jeseniške železarne na letno konferenco. Pričakujejo, da bo konferenca zanimiva, saj bo obravnavala lanske gospodarjenje v podjetju na podlagi zaključnega računa podjetja. Govorili bodo tudi o letošnjih nalogah, zlasti pa o nagrajevanju. S prvim aprilom bodo namreč uveljavili nov sistem nagrajevanja, in sicer nagrajevanje po enoti proizvoda.

DS jeseniške železarne

o razdelitvi sredstev
V četrtek dopoldne se bo spet sestala DS jeseniške železarne in sklepala o razdelitvi lanskega dohodka. Kot je znano, je sklepi račun za potrdil. Te dni so o njem razpravljali tudi obratni DS in predlagali delitev. O predlogih bo razpravljala osrednji DS in hkrati razdelil lanski dohodek na posamezne sklade in osebne dohodke.

Zaradi nezdod lani 18 milijonov škode

Kakor ugotavljajo organi za higiensko-tehnično zaščito v jeseniški železarni, so osnovni vzrok nezdod zastareli obratni. Lani so zaradi nezdod izgubili nekaj nad 15.000 delovnih dni. Če to preračunamo v vrednost proizvodnje, ki bi jo ustvarili v tem času, znaša škoda nad 17 milijonov 728.000 din. Za preprečevanje nezdod vlagajo vsako leto več naporov in sredstev, sprito tega število nezdod pada.

Ob tretji obletnici smrti

Tri leta so minila včeraj, kar tovariša Moše Pijada ni več med nami. Omahnili je v Parizu, ob povratku iz Velike Britanije, kjer se je mudil kot predsednik ljudske skupščine na čelu parlamentarne delegacije. Tako kot pred vojno, ko je v največjih pogojih, preganjan in zaprt s prevajanjem marksistične literature, predvsem »Kapljalica«, ustvaril pogoje za znanstveni razvoj delavskega gibanja, je neumorno snoval novo

S seje Občinskega ljudskega odbora Jesenice

RAZPRAVA O PLANU ZA LETO 1960

Predvidevanja perspektivnega plana presežena že lani - Porast gospodarskih in negospodarskih investicij

Jesenice, 15. marca. Danes popoldne je bila na Jesenicah seja Občinskega ljudskega odbora, na kateri so razpravljali o predlogu družbenega plana in proračuna za leto 1960 in o sklicanju zborov volivcev.

Predlog družbenega plana jeseniške občine predvideva, da bo družbeni bruto produkt porastel letos v primerjavi z lanskim letom za 7%, narodni dohodek pa za 8,9%. Upoštevajoč tekoče cene proizvodov in storitev je bil družbeni bruto produkt, ki ga je predvideval perspektivni plan za leto 1961, že lani presežen za 6,5%, narodni dohodek pa za 1,3%. Narodni dohodek, predviden s perspektivnim planom je bil lani presežen v vseh gospodarskih panogah, razen v industriji, ki pa bo letos po planu tudi presežla predvidevanja perspektivnega plana.

Po predvidevanjih plana za leto 1960 bo količinski obseg proizvodnje letos za 3,4% višji od doseženega v lanskem letu in za 0,5% višji od predvidevanj po občinskem perspektivnem planu.

Sredstva za gospodarske in negospodarske investicije v občini bodo znašale letos 3694 milijonov dinarjev, kar je za 42,6% več od vloženi investicij v letu 1959. Pri tem velja omeniti,

da se struktura investicijskih naložb spreminja letos v korist gospodarskih investicij, obenem pa v manjši meri naraščajo tudi negospodarske investicije.

Največji del gospodarskih investicij gre za industrijo (2065 milijonov dinarjev), ki jih bodo porabili za večje rekonstrukcije ter za nabavo novih strojev v Železarni in za rekonstrukcijo opekarne v Dvorski vasi, razen tega pa hidrocentrala v Mostah predvideva tudi nabavo opreme v znesku 15 milijonov dinarjev. Investicije v gradbeništvu (34 milijonov dinarjev) bodo porabili predvsem za povečanje mehanizacije. Planirane investicije v trgovini v znesku 55 milijonov dinarjev bodo porabili za dograditev preskrbovalnega centra na Javorniku, za pričetek gradnje preskrbovalnih centrov na Savi, Plavžu in v Kranjski gori in za nabavo opreme. Investicije v turizmu in gostinstvo (78 milijonov dinarjev) bodo služile za novogradnjo hotela v Kranjski gori, za gradnjo doma na vrhu Vitranca, parkirnega prostora ob žičnici v Kranjski gori, adaptaciji hotela Razor v Kranjski gori, za zaključek adaptacije hotela Pošta na Jesenicah in za dru-

ge manjše investicije v gostinstvu. Za obrat je predvidenih 72 milijonov dinarjev, ki jih bodo porabili za pričetek gradnje poslovnega prostora za podjetje Avtoservis Jesenice, za razvoj uslužnostne obrti v občini ter za nabavo opreme obrtnih podjetij in delavnic.

Od negospodarskih investicij v višini 1286 milijonov dinarjev bodo letos porabili 613 milijonov dinarjev za stanovanjsko gradnjo, 495 milijonov dinarjev za komunalno dejavnost (vzdrževanje komunalnih naprav, rekonstrukcije vodovodov in kanalizacije, protiprašno obdelavo cest, dograditev komunalnega servisa, javno razsvetljavo, izpopolnitev električnega omrežja, ureditev Spodnjega in Zgornjega Plavža, cesto v Javorniški rovt, pričetek del mosta čez Savo na Javorniku itd.), 97 milijonov dinarjev za kulturno-prosvetno dejavnost (dograditev internata MIS Jesenice itd.) in 81 milijonov dinarjev za ostalo dejavnost, kjer je zajet prispevek Kmetijskemu posestvu Poljče, polaganje telefonskega kabla, prispevek za uslužnostno obrt itd. Sredstva za stanovanjsko gradnjo, skupaj z že vložnimi sredstvi v prejšnjih letih, bodo omogočila zgraditev preko 500 ekonomičnih stanovanj, od katerih pa jih bo letos vseljivih le okoli 80.

Pred V. kongresom SZDL Jugoslavije

Sistematično in konkretno delo

Kako potekajo priprave na V. kongres Socialistične zveze Jugoslavije v kranjskem okraju, ki se bo začel 18. aprila v Beogradu, nam je povedal sekretar Okrajnega odbora SZDL Kranj tovariš Milan Regouc.

»Vse občinske konference SZDL v kranjskem okraju so že potekle v duhu priprav na V. kongres. Tokrat so bila poročila izredno dobro pripravljena, ker je bilo v njih govora o vsestranski dejavnosti Socialistične zveze.

Pomembno je tudi, da so to pot člani Socialistične zveze zelo sistematično in konkretno razpravljali o najpomembnejših vprašanjih, da so delegati na konferencah pokazali čut odgovornosti za celotno doseganje na območjih njihovih občin, kjer delajo in živijo.

Kakor sem že poudaril so poročila na konferencah samokritično in jasno prikazala ne le velike uspehe zadnjih let, marveč tudi slabosti v dosedanjem delu, kar je prispevalo h konstruktivnim zaključkom. Tako so na Bledu zelo kritično govorili o turizmu, kar je tam bistveno gospodarsko vprašanje. V Železnikih so govorili o pripravljenosti prebivalstva, da pomaga v nadaljnjem razvoju tega kraja in omenili, da so samo lani v skupnih prostovoljnih delovnih akcijah prebivalci prispevali 11 milijonov dinarjev. V Zireh so največ govorili o rekonstrukciji Alpine, kar je osnova industrializacije v tem kraju. Na Jesenicah, v Radovljici in Škofji Loki pa so največ govorili o življenjskih pogojih delovnih ljudi. V Kranju so o tem razpravljali v posebni komisiji. Predvsem so govorili o preskrbi prebivalstva in o kmetijski proizvodnji.

Majhna slabost letošnjih konferenc je bila, da niso bile preračunane s časom. Tako marsi-

kateri delegat zaradi pomanjkanja časa ni mogel razpravljati. Tak primer se je zgodil v Škofji Loki, ko so morali delegati iz Poljanske in Selške doline na avtobus.

Slabost kranjske občinske konference SZDL pa je bila v tem, da je bilo kar 13 odstotkov delegatov nepravilno odsotnih. »In kaj imate še v načrtu v zvezi s pripravami na V. kongres?«

Na ponedeljkovem plenumu v Škofji Loki so razpravljali o kmetijstvu

S plenuma ObO SZDL v Škofji Loki

Slabi pogoji za moderno kmetijsko proizvodnjo

Škofja Loka, 14. marca — V Šk. Loki je bil danes plenum Občinskega odbora SZDL, na katerem so obravnavali stanje kmetijstva v občini in razpravljali o predlogu družbenega plana škofjeloške občine za leto 1960. Plenuma se je kot gost udeležil tudi ljudski poslanec Anton Peternej-Igor.

Nekoliko dolgovestno in za plenum ne najbolj primerno uvodno poročilo je podal tov. Zadnik. V razpravi je predsednik Občinskega ljudskega odbora Jože Nastaran poudaril, da so kmetijske površine v občini zelo razdrobljene in razen tega precejšen del še na močno hribovitem svetu, zato pogoji za uvajanje mehanizacije in sploh moderne socialistične blagovne kmetijske proizvodnje niso najbolj ugodni. Kljub temu pa je kmetijstvo v občini v zadnjih letih le precej napredovalo, predvsem na kmetijskem posestvu in na ekonomijah pri kmetijskih zadrugah. Navedimo o tem nekaj statističnih podatkov.

Na področju škofjeloške občine je 11.255 hektarov kmetijskih površin, od tega 6113 obdelanih. Na teh površinah je 1317 kmečkih gospodarstev. Na enega kmečkega prebivalca odpade torej le en hektar obdelovalne zemlje, na eno kmečko gospodarstvo pa 4,6 ha obdelovalne

zemlje. Če bodo torej hoteli v prihodnje doseči hitrejši porast kmetijske proizvodnje, bo potrebno predvsem pospeševati proizvodnjo na kmetijskem posestvu in na ekonomijah kmetijskih zadrug, pa tudi proizvodno sodelovanje privatnih kmetov z zadrugo.

Razmeroma nizko stopnjo razvitanosti kmetijske proizvodnje na področju škofjeloške občine, kar pa velja v glavnem za hribovite predele, nam kaže tudi podatek, da na en traktor, ki jih imajo v občini sedem (3 kmetijska posestva in 4 kmetijske zadruge), odpade 873 ha obdelovalnih površin.

Poraba umetnih gnojil in gibanje hektarskih donosov v zadnjih letih pa nam na drugi strani dokazujejo, da je kmetijstvo kljub vsemu le precej napredovalo. Poraba umetnih gnojil ranezorazmerno: na površinah priste iz leta v leto, vendar precej vatnih proizvajalcev in na površinah kmetijskega posestva v dolini hitreje kot v hribovitih predelih. Leta 1954 so porabili v občini 246.000 kg umetnih gnojil, leto pozneje že 421.000 kg, leta 1957 468.000 kg in lani že 562.000 kilogramov. Pri tem velja omeniti, da se večina umetnih gnojil še vedno porabi za površine pod krompirjem, medtem ko se ostale kmetijske kulture v tem pogledu vse preveč zanemarjajo.

V razpravi je nato med drugim govoril tudi Janez Možina (Javorje), ki je podaril, da bo delovna sila v kmetijstvu v prihodnje osnovni problem, o čemer je treba razmišljati že danes in z izboljšanjem delovnih pogojev, predvsem na kmetijskih posestvih in s pomočjo posredovalnice za delo, ta problem čimprej odpraviti. Govoril je tudi o nekaterih pomanjkljivostih in napakah pogodbeno proizvodnje in odkupa živine. — V razpravi je sodeloval tudi ljudski poslanec Anton Peternej-Igor.

Pomoč ponesrečencem v Agadiru

Kranj, 15. marca. Sinoči sta imeli osnovni organizaciji ZK in LMS gumarske šole v Kranju skupno sejo, na kateri so govorili, kako bi tudi oni lahko pomagali ponesrečencem v Agadirju. CK LMS je takoj ob nesreči ponudil pomoč ponesrečencem z mladinsko brigado za reševanje. Zato so mladinci gumarske šole sinoči sprejeli sklep in danes o tem že obvestili CK LMJ, da so tudi oni pripravljeno sodelovati v tej brigadi. Razen tega pa so zbrali tudi 3100 dinarjev za ponesrečence in denar že odposlali. Enako vsoto denarja so zbrali tudi za postavitev spomenika pionirju — heroju Bošku Buhi v Prijepolju. Boško Buha je bil kot pionir kurir in bombaš Druge proleterske brigade. — Po vseh dosedanjih obvestilih so menda mladinci gumarske šole iz Kranja prvi v Jugoslaviji, ki so že zbrali denar za ponesrečence v Agadirju in za spomenik v Prijepolju.

Priprave na družbeni plan v Bohinjski občini

Več za turizem

Na vprašanja, ki jih je naše uredništvo pripravilo pred sprejemanjem občinskih družbenih planov za vse predsednike občinskih ljudskih odborov kranjskega okraja, je tokrat odgovoril predsednik Občinskega odbora Bohinj LOJZE LOGAR.

»V kakšni fazi je pri vas, tovariš predsednik, priprava plana za leto 1960?«

»Predlog plana bo izdelan do konca tega tedna, v naslednjem tednu pa bodo o njem razpravljali vsi sveti. Zbori volivcev bodo od 25. do 28. marca, 29. marca pa bo o predlogu plana in o priporočilih volivcev razpravljal Svet za družbeni plan in finance, ki bo sestavil dokončen predlog, o katerem bo ljudski odbor sklepal na seji 31. marca.«

»In kaj je v predlogu plana najbistvenejše?«

»Družbeni plan za leto 1960 predvideva predvsem znatno povečanje proizvodnje v industriji, pa tudi v turistični in gostinski dejavnosti. Letos bomo dokončali gradnjo nove stavbe hotela Zlatorog s 70 ležišči, dalje nameravamo pričeti z gradnjo sodobnega trgovskega lokala pri Zlatorogu v Ukancu, v Bohinjski Bistrici bomo zgradili bencinsko črpalko, do konca junija pa bomo uredili tudi restavracijo pri hotelu Jezero z 230 sedeži.

Precej sredstev predvideva predlog plana tudi za gradnjo objektov družbenega standarda. Letos bomo zgradili 15 stanovanj, nove prostore za obrtne delavnice, pekarijo, pričeli bomo z gradnjo vodovoda v Bohinjski Bistrici in nadaljevali z urejanjem kanalizacije v Bohinjski Bistrici.«

NAŠ RAZGOVOR

Razširili bomo strojni park

»Kako ste uredili v teh dneh promet na gorenjskih cestah, ko je zapadla precejšnja količina snega.« S tem vprašanjem smo se obrnili na direktorja Uprave za ceste pri OLO Kranj, tovariša Karla Piska.

»Kaj ste v zvezi z novo zapadlim snegom najprej ukrenili?«

»Najprej smo morali pluziti ceste v Kranju, na Jesenicah, v Trziču, tako da se je promet nemoteno odvijal. Težava je bila le v tem, da je sneg kar naprej naletaval in so zato ob cesti nastali robovi, ki so kasneje zamrzili. Dokončno čiščenje cest bo predvidoma trajalo še dva do tri dni. Zato ker moramo to delo največ opravljati ročno.«

»Kako pa je pri vas s strojnimi parkom?«

»Plugov za vso Gorenjsko še nimamo dovolj. Potrebno bi še najmanj 4 pluge in tri rezkarje za gorske ceste.«

»Kje ste imeli pri čiščenju ceste največ težav?«

»Največ težav smo imeli pri čiščenju na odseku ceste Kranj-Jesenice, in sicer na »beraškem klanecu« in v »gobovcih«. Tu je obstalo skoraj sleherno motorno vozilo, tako da je bil promet zelo oviran.«

»Kakšno pa je stanje na gorskih cestah?«

»V višjih legah je zapadlo v zadnjem času tudi do tri metre snega. Pokljuko smo uredili, medtem ko bo cesta čez Jelovico ostala za nekaj časa še neprehodna.«

»Ali vaša uprava sodeluje tudi pri urejanju ceste in parkirnega prostora za bližnje planiške plete?«

»Za ureditev ceste proti Planici je republiška uprava za ceste poslala na delo tri strojne pluge. Mi pa bomo sodelovali pri čiščenju ceste s švicarskim pluznim strojem »Rolba«. Parkirni prostor bo dokončno uredila jeseniška komunala.«

»In kaj boste najprej ukrenili, ko bo sneg skopnel?«

»Letošnja zima je bila za ceste skrajno neugodna, ker ceste niso mogle prav nič počivati. Zato so nastale v cestah luknje, ki pa jih bomo morali takoj sprosti popraviti in zasuti. Sploh pa sem mnenja, da te ceste za tako velik promet ne vzdržijo več. Kmalu bo potrebno misliti na to, da jih bo treba temeljito prenoviti, in sicer izdelati betonsko cestišče.«

M. Z.

USPEHI

Jesenice

Pred letom so na Jesenicah ustanovili elektro-tehnično društvo, ki vključuje preko 200 članov v Jesenic in ostalih okoliških krajih. Društvo je na področju strokovnega izobraževanja članstva zares uspešno delovalo. Privedilo je več tečajev in preko njih pripravljalo članstvo za opravljanje strokovnih izpitov.

KULTURNI RAZGLEDI

PREMIERA NA VISOKEM
Dramska sekcija KUD Visoko je v nedeljo popoldne s premiero drame Emila Frelaha »Vrnili se je« spet razveselila številne domačine in okoličane, željne odskih uprizoritev. Dramo je režiral Mirko Cegnar. »Vrnili se je« je dokaj zahtevna gledališka uprizoritev, zlasti za amaterske odre, ker v njej nastopa samo šest oseb. Kljub temu pa je tudi ta premiera na Visokem povsem uspela.

MLADI GASILCI NA ODRU
V nedeljo popoldne so se v Kulturnem domu v Predoslju občinstvu spet predstavili mladi igralci Prostovoljnega gasilskega društva Predoslje. Uprizorili so veseligr v treh dejanjih »Maks v škripcih«. Ker so imeli premiero te predstave že pred pustom, je bila udeležba tokrat zelo majhna, čeprav so mladi gasilci zaigrali precej bolje kot prvič.

PODBREŽANI V PG
S Korenovo »Vohunko 907« so v nedeljo gostovali v kranjskem Prešernovem gledališču Podbrežani. Gledalci, ki so se zbrali v precejšnjem številu, so bili presenečeni nad dokaj dobro predstavo podeželskih amaterev, ki bodo vsekakor lahko tudi uspešno posegli v borbo za najvišje mesto na občinski reviji amaterskih igralskih družin, ki bo prihodnje dni prav tako v Kranju.

MEDREPUBLIŠKA IZMENJAVA
V nedeljo se je vrnil iz Pulja kranjski Prešernov zbor. Kranjčani so v soboto zvečer koncertirali v Pulju v veliki dvorani Doma JLA, v kateri se je zbralo skoraj 1000 poslušalcev. Gostje so s tem vrtili obisk Istranom,

Dne 18. marca bodo podali na rednem letnem občnem zboru račun dela društva, predvsem pa se bodo pogovorili o njegovih novih nalogah v zvezi s V. kongresom Društva inženirjev in tehnikov Jugoslavije. Nadalje bodo govorili o aktivizaciji članstva, o strokovnem izobraževanju, o strokovni pomoči komuni in državljanom, o potrebi elektrifikacije itd.

ki so v Kranju gostovali že lani. Člani puljskega pevskega zbora so Kranjčane nadvse lepo sprejeli. Med koncertom so jim dali v spomin album, lovorjev vence in cvetje, po koncertu so jim priredili družabni večer, medtem ko so jim v nedeljo razkazali Pulj.

GOSTOVANJE
V Križah je v nedeljo gostovala dramska skupina z Jezerkega. Jezerjani so uprizorili dramo »Mladost pred sodiščem«, s katero so dosegli v Križah velik uspeh in bili nagajeni z velikim aplavzom.

CHARLEYEVA TETKA V SENCURJU
V nedeljo zvečer so se Sencurjani spet od srca nasmejali. Za smeh so poskrbeli gostje iz Dupelji, ki so v Prosvetnem domu uprizorili veseligr v treh dejanjih Th. Brandona »Charleyeva tetka«.

TUDI V ŠKOFJI LOKI GOSTOVANJE
Člani DPD Svobnode iz Žirov so v soboto zvečer gostovali v Škofji Loki. Na tujem odru so z uspehom uprizorili »Globoko so korenine«.

KULTURNA PRIREDITEV Medvode
V nedeljo, 13. marca, so v Zadrudnem domu v Medvodah pripravili prireditev pod naslovom »Dve uri petja in glasbe«. Program so izvajali člani Glasbene šole »Otona Vrhunca« iz Medvod in učenci osnovne šole »heroja Franca Bukovca« v Preski. Na prireditvi je bilo izrebranih pet nagajencev, ki so dobili lepa praktična darila. Čisti dobiček so namenili organizaciji Rdečega križa v Medvodah.

POLITIČNA SOLA

Kranj
Politično šolo, ki je prireja ideološka komisija Občinskega komiteja LMS Kranj v sejni sobi Sindikalnega doma, obiskuje več kot 30 mladincev in mladink. To so v glavnem predstavniki vaških in tovarniških aktivov v kranjski občini.

USPEŠEN ZAKLJUČEK
Kranj
Na Zavodu za napredek gospodinjstva so bili 9. in 10. marca prvi izpiti za kvalificirane kuharice v obratih družbene prehrane. Izpite je opravilo 9 tovarišic, katerim lahko čestitamo z željo, da bodo znanje, pridobljeno z dolgoletno prakso in dopolnjeno na tečaju, uporabile v dobrobit delovnega človeka, ter v zadovoljstvo sebi in skupnosti.

USLUŽNOSTNI SERVIS V TRZIČU?

Trzič
V trziški občini so tri stanovanjske skupnosti, ki pa še niso v polni meri zaživele. Predvsem jim manjka uslužnostnih obrtnih obratov in obratov za družbeno prehrano. Tudi pralnica je le ena (v BPT), zdaj pa nameravajo odpreti novo v blokih na Ravnah. Stanovanjska skupnost Center pa bo morala čimprej pričeti razmišljati o ustanovitvi obrtnega uslužnostnega servisa, saj so potrebe po njem zelo velike.

AVTODROM BI RADI
Trzič
Z nedavno ustanovitvijo občinskega odbora LT Trzič so dani vsi pogoji za uspešnejši razvoj tehničnega pouka na šolah. Solški odbori, AMD Trzič, Občinski odbor SZDL se že dalj časa pripravljajo na gradnjo pionirskega avtodroma, seveda s pomočjo gospodarskih organizacij. Stroški bodo znašali skupno z nabavo dveh avtomobilčkov, okoli 1 milijon in pol dinarjev. Moped in dvokolesni sta za pionirje že pripravljena. Avtodrom nameravajo zgraditi za bloki ob Cankarjevi cesti. Mladina bo pomagala s prostovoljnimi delom. Razen praktičnega upravljanja z motornimi vozili se bodo pionirji seznanjali še s cestno prometnimi predpisi.

beležka

TARČE TUDI OB CESTI?!

V nedeljo so se v Kranju spet zbrali strelci z vse Gorenjske. Na Primskovem so imeli okrajno ligaško tekmovanje. Zato je bilo ta dan kaj lahko srečati na cesti večje ali manjše skupine, pa tudi posameznike z zračnimi puškami. Sicer to ni nič nenavadnega, nevsakdanje in vse graje vredno pa je, uporabljanje orožja — čeprav le zračnih pušk — kar po cestah.

Tako je skupina treh fantov, ko so se v nedeljo vračalali na železniško postajo, pri avtobusni postaji, nasproti restavracije »Iskra«, streljali v bližnjo ograjo, ne mence se za ljudi, ki so hodili tod mimo.

Takšni primeri so skrajno neodgovorni in zaslužijo tudi najstrožje kazni. Strelce so videli tudi otroci in kdo bo potem najmlajšim lahko prepovedal streljanje na cesti, če jim starejši in celo »dobri« strelci dajejo zgled. Ker verjetno ta primer ni osamljen, bi bilo prav, da bi v strelskih družinah podvzeli še strožje disciplinske ukrepe kot so jih že.

Ekstrakcijske naprave

Pred dnevi so v Oljariji Britov dobili popolne ekstrakcijske naprave, ki so jih kupili od likvidirane tovarne olja v Zadru. Sedaj morajo misliti na prostor, kamor bodo naprave lahko postavili. Predvidevajo, da bodo novi obrat spustili v pogon v prihodnjem letu. Kako velikega pomena bo ta novi obrat, nam pove dejstvo, da bodo lahko iz pogač iztisnili še 5 odstotkov več olja kot doslej, ne da bi pogače pri tem izgubile na hranilni vrednosti. Pri letni proizvodnji je število teh odstotkov kar veliko. Če računamo povprečno letno porabo 2,8 litrov olja na osebo (državno povprečje), potem se bo s tem oljem lahko prehranjevalo toliko ljudi, kolikor jih ima kranjska občina.

V oljariji je omembe vredna še ena novost. Pred kratkim so namreč pričeli prostor stare kurilnice preurejati v moderno pralnico, kamor bodo postavili nov stroj za pranje steklenic. To delo so namreč doslej opravljali ročno. Stroj bo lahko očistil 4000 steklenic na dan. Prav toliko steklenic bo lahko napolnil z oljem tudi stroj domače proizvodnje s 14 priključki, ki bo stal v posebnem prostoru.

Seminar

Bohinj
Dne 16. marca se bo v Bohinju pričel seminar za predsednike in sekretarje občinskih komitejev LMS in predsednike komisij za vaško mladino. V tem mladinskem izobraževalnem centru bodo slušatelji seminarja ostali deset dni.

SEJA KOMISIJE ZA MDB
Kranj

V sredo, 9. marca popoldne je bila seja komisije za mladinske delovne brigade pri OK LMS v Kranju. Navzoč je bil tudi predsednik komisije za MDB CK LMS Tone Ferenc. Govorili so o pripravah za naslednjo, XII. gorenjsko brigado »Jozeta Janežiča«, ki bo odšla na traso v maju in juniju letos.

EKSKURZIJA

Jesenice
Društvo za varilno tehniko LRS je priredilo ekskurzijo na Jesenice. 35 inženirjev in tehnikov si je ogledalo obrate jeseniške železarnice. Člani ekskurzije so se zanimali zlasti za proizvodnjo v posameznih obratih in za uvedbo novega načina varjenja, pa tudi za samoupravljanje v podjetju.

O. F. Golnik
Vprašanje: S 1. aprilom vam poteče odgovorni rok pri podjetju. Zanima vas, ali ste upravičeni do rednega letnega dopusta.

Odgovor: Po 36. členu Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list FLRJ, št. 53/57) ima pravico do letnega dopusta tudi delavec, ki je odpovedal ali kateremu je odpovedano in delavec, ki mu preneha delovno razmerje po sporazumu, če do dneva, ko mu preneha delovno razmerje izpolni pogoje, da ga izrabi.

F. P. Sv. Duh
Vprašanje: Stari ste 64 let in živite skupaj z možem, starih 68 let na posestvu. Sin, ki bi vam pomagal obdelovati zemljo, služi sedaj vojaški rok že 7. mesec. Zanima vas, ali je upravičen do skrajšanega vojaškega roka.

Odgovor: Po 61. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o narodni obrambi (Ur. list FLRJ, št. 14/57) traja vojaški rok eno leto tudi za obveznikanaobornika, čigar družina nima nobenega drugega člana, zmožnega za delo in za pridobivanje, ki se preživlja edinole od njegovega osebnega dela in njena temeljna dohodnina od kmetijstva ali kakšen drug dohodek ne presega zneska, ki ga določa ZIS. Z ozirom na vajino starost se smatrata, da nista pridobitno sposobna. In če izpolnjujeta ostale pogoje, vložite prošnjo na pristojni vojni odsek, da isti znižajo vojaški rok sinu.

B. M. Senčur
Vprašanje: Ste vdova in vam je mož padel med vojno. Stari ste 66 let, ste bolehniti in za delo popolnoma nezmožni. Nimate nobenih dohodkov, živite v

VI VPRAŠUJETE - MI ODGOVARJAMO

Gozdna paša škoduje

I. Z. iz N. nam piše glede paše po gozdovih, ki naj bi se v prihodnje ustavila, ker živina dela precejšnjo škodo. »Čudno,« nadaljuje I. Z., »če kdo danes pogleda poključke in jelovške gozdove, kjer stojijo stoletne smreke, se upravičeno sprašuje, kako so mogle zrasti, ko se je pred sto leti paslo še enkrat toliko govedi in na stotine ovac v teh gozdovih.«

Odgovor: Ni dvoma, da so v sto letih na Jelovici in na Pokljuki zrasle lepe smreke. Toda, če bi ljudje pred sto leti ne pasli po teh gozdovih živine, bi bilo takih smrek še več. Pot pri ostalih kmetijskih panogah, gre tudi pri gozdarstvu za čimbolj ekonomičen način pridelovanja oziroma vzreje. Z novimi, modernimi ukrepi v gozdarstvu želimo doseči čim večji prirastek na hektar gozda. Ta prirastek pa je vsekakor večji, če iz gozda odstranimo vse tisto, kar lahko povzroča škodo — torej tudi živino, ki objeda mlade poganjke, brstje itd. Zaradi vse večje potrebnosti lesa, bi verjetno prav kmalu ne bilo niti jelovskih niti poključkih gozdov, če ne bi začeli bolj paziti na smotno gojitve gozdnih površin. Za primer naj samo navedemo, da bi papirni stroj v Krškem v desetih letih lahko pogoltnil dobršen del lesne mase z Jelovice in Pokljuke.

Prav zaradi vse večje porabe lesa in zaradi intenzivne gojitve gozdov, so vse napredne države v svetu že zdavnaj prepovedale gozdno pašo. Nam se, na primer, ni zdel prav nič čuden odlok pristojnih upravnih organov, da je prepovedana paša za koze v gozdovih in po planinah. To pa zato, ker koz več nimamo. Že za časa avstroogrške je bil namreč sprejet odlok o prepovedi paše za koze. Tedaj so naši dedje prav gotovo enako negodovali, kot marsikdo danes, sklicujoč se na svoje dede in sto in stoletno tradicijo.

Toda, je že tako, preživeli nazori, načini in postopki se hočeš nočeš morajo umakniti napredku.

Šampionat

S. M. Kranj

Zelo se zanimam za šah. Redno zasledujem potek letošnjega državnega prvenstva v Ljubljani. Od Slovencev se mi zdi, igrata na turnirju le dva predstavnika, in sicer Bruno Parma in Stojan Puc. Prosim vas, če ma lahko kaj več poveste o teh dveh šahovskih igralcih.

Odgovor: Na letošnjem državnem prvenstvu res sodelujeta le dva slovenska predstavnika. Stojan Puc je mednarodni mojster in je v slovenski šahovski javnosti že dolgo znan. Mojrski naslov si je pridobil že na prvem državnem prvenstvu leta 1945 v Novem Sadu, 1950. leta pa si je na Dunaju pridobil naslov mednarodnega mojstra. Letos že trinajstič nastopa na državnem prvenstvu. Na III. in VI. državnem prvenstvu (VI. je bilo prav tako v Ljubljani) je dosegel 3. mesto. Trenutno biva Stojan Puc v Kranju in je tako rekoč aklimatizirani Gorenjec. Šah pa igra za Mariborski šahovski klub. Torej, pravi slovenski šahovski »internacionalc«.

Bruno Parma je študent in bo letos dopolnil šele 19 let. Prvi večji uspeh je dosegel leta 1958, ko je postal mladinski prvak Slovenije. Se isto leto je postal tudi državni mladinski prvak. Na svetovnem mladinskem prvenstvu v Münchensteinu je delil 2. do 4. nagrado, prav tako pa je obdržal naslov mladinskega državnega prvaka tudi v letu 1959. Konec preteklega leta si je brez poraza zagotovil tudi naziv slovenskega članskega prvaka.

PRAVNI NASVETI

majhni leseni hiši. Ker ste socialno ogroženi, vas zanima, kje bi bila upravičena do podpore.

Odgovor: Kolikor bi bili upravičeni do družinske pokojnine po možu, če je bil on prej v delovnem razmerju, uveljavite isto. Kolikor pa do tega niste upravičeni se obrnite na Svet za socialno skrbstvo pri Občinskem ljudskem odboru Kranj, da vam dodeli podporo.

J. A. Zirovnica
Vprašanje: V oskrbi imate 11-letnega otroka. Njegov oče vam plačuje mesečno 3000 din, od tega 2400 dinarjev otroškega dodatka in 600 din preživnine. Ker se vam zdi znesek prenizek, bi radi dosegli zvišanje.

Odgovor: Vsekakor je znesek 3000 dinarjev prenizek in se obrnite na pristojni Svet za socialno skrbstvo, da pokliče očeta, da doseže soglasje o povišanju, kolikor pa tega ne boste dosegli, boste vložili tožbo pri pristojnem sodišču na povišanje preživnine. Pri tem upoštevajte dohodek očeta.

K. F. Škofja Loka
Vprašanje: Na žago ste dali razrezati hlode v deske, ker pa leži žaga izven območja vaše občine, ste morali plačati prometni davek. Zanima vas, ali je to pravilno.

Odgovor: Občinski ljudski odbor je pristojen, da predpiše višino prometnega davka od razreza lesa, kateri se plačuje na delovnem mestu, to je na žagi.

D. J. Škofja Loka
Vprašanje: Ali je mogoče ponovni postopek za priznanje dvojne delovne dobe. Do sedaj vam je bila leta 1958 priznana dvojna delovna doba od 28. oktobra 1936 do 28. februarja 1939

Čitalnica škofjeloške Ljudske knjižnice je vsak dan zelo obiskana. V njej se z velikim veseljem zbirajo stari in mladi. Podobne čitalnice bi morali imeti v vseh večjih krajih, saj škofjeloški primer kaže, da si ljudje podobnih ustanov želijo

Nepравilnosti pri shranjevanju orožja

Zadnje čase je bilo precej pri-
tožb zaradi uporabe športnega
orožja (zračnih pušk). Dogažali
so se primeri, ko so člani nekaterih
strelskih dručin in lovskih
društev, ko so odhajali domov
s tekmovalnja, uporabljali to
orožje tudi v druge namene.
Predvsem so streljali ptice, izo-
latorje na električnih drogovi-
h in celo na ljudi. Zlastno je tu-
di dejstvo, da so v nekaterih
primerih to počeli tudi starejši
ljudje. Zato bi bilo zelo umestno,
da posamezne strelske dru-
žine poskrbijo, da se taki pri-
meri ne bi več dogajali, prav ta-
ko pa velja tudi to za starše
otrok, ki imajo športno orožje.
Člani oddelka za notranje za-
vede pri OLO Kranj so v zad-
njem času opravili pregled vsega
lovskega in drugega orožja.
Med drugim so ugotovili pri tem
precej malomaren odnos posa-
meznikov do orožja. Tako je
shranjenega v redu samo 40 od-
stotkov orožja. Ostalih 60 od-
stotkov orožja pa je skrajno ne-
zavarovanega. Pri pregledu so
ugotovili, da je nekje orožje obe-
šeno kar v predsobah in na kme-
tih v veži, tako da je dostopno
slehernemu, predvsem pa otro-
kom. V 11 primerih so bile pu-
ške, ki so visle na steni, celo
napolnjene z municijo. Od 890
pregledov, ki so jih opravili, so
v 107 primerih našli orožje za-
mazano. Tu spet pretila velika ne-
varnost, da ne bi namreč lovcu
ali kmetu drugemu pri streljanju
puško razneslo. Pogosto se tudi
pojavljajo primeri, ko si lovci
med seboj orožje sposojajo, in to
brez orožnih listov. Povedati
moramo, da je zaradi precejšnje-
pomanjkanja orožja sposoja-
nje dovoljeno, vendar samo z
orožnim listom in dovoljenjem
pristojnih organov.

V 16 primerih pa so organi našli
celo neprijavljeno orožje, se-
veda so proti takim takoj uvedli
kazensko-upravni postopek. Od-
slej pristojni organi orožnih
listov ne bodo podaljševali, v
kolikor ne bo imel lastnik oro-
žja v redu. Po statističnih podat-
kih je danes precej orožja, ki
je že precej iztrošeno, a bi se
dalo z malenkostnimi popravili
urediti. Vendar imajo mnogi pre-
več malomaren odnos do orožja.
Pri vsem pa je važno tudi,
kaj imajo shranjeno orožje po-
samezni vzgojni centri predvoja-
ške vzgoje, strelske in druge or-
ganizacije. Kako pomembno je
to, nam lahko priča primer, ki
se je zgodil lani v tovarni Iskra
v Kranju, ko je obveznik pred-
vojaške vzgoje z lahkoto prišel
do orožja in napravil samomor.
Vse to nas opozarja, da bodo
moral v prihodnje le bolj pa-
ziti vsi, ki imajo opraviti z oro-
žjem in municijo. Izdelati pa bi
bilo potrebno tudi predpise, ka-
dri naj bo shranjeno orožje, kje
in kdaj se ga sme uporabljati,
itd.

M. Z.

Ob razpravah o družbenem planu kranjske občine

Močan porast industrijske proizvodnje

V četrtek, 10. marca je Občinski ljudski odbor Kranj na skupni seji razpravjal o predlogu družbenega plana gospodarskega razvoja kranjske občine za leto 1960. O tem smo na kratko že poročali, danes pa si natančneje ogledimo, kaj predlog plana predvideva za industrijo.

V letu 1960 se pričakuje, da bo fizični obseg industrijske proizvodnje v primerjavi z realizacijo lani večji za 15,8 odstotka, s čimer bo že za 5,5 odstotka presežena obveznost po perspektivnem planu. Največji porast predvideva plan v kovinski (za 46,3%), kemični (za 38,4%) in gumarski industriji (za 29,6%).

Število zaposlenih se bo letos v industrijskih gospodarskih organizacijah povečalo za 1,1%, kar pa za 1,6% presega planirani obseg zaposlovanja po določilih perspektivnega plana. Delovna storilnost se bo ob teh pogojih povečala za 10,6%, pri čemer pa moramo upoštevati vložene investicije za modernizacijo proizvodnih postopkov in za odpravljanje ozkih grl, izboljšanje strokovne izobrazbe zaposle-
nih, zmanjšanje fluktuacije delovne sile in povečanje stimulacije ter izboljšanje sistema nagrajevanja.

Da bo industrijska proizvodnja realizirana v predvidenem obsegu, bo treba letos usmeriti vse napore v hitrejši razvoj tistih industrijskih gospodarskih organizacij, ki so v investicijski izgradnji in za katere se računa, da bodo z novimi zmogljivostmi ustvarile del planirane proizvodnje. Razen tega morajo industrijska podjetja najskrbneje proučiti in dosledno izkoristiti vse možnosti racionalizacije proizvodnje tako, da bi delovno silo za potrebna delovna mesta pridobili predvsem s smotnejšo razporeditvijo že obstoječe delovne sile v samem podjetju. Začete rekonstrukcije bo treba čimprej dokončati, ostala razpoložljiva sredstva pa izkoristiti predvsem za take investicije ki bodo v čim večji meri prispevale k porastu delovne storilnosti. V ta namen morajo podjetja nenehno izpolnjevati tehnološke postopke in povsod, kjer je to mogoče, pričeti z uvajanjem avtomatizacije. Razen tega se morajo nekatera industrijska podjetja začeti bolj

Tečaj za traktoriste

Člani Avto-moto društva Senčur so pretekli teden organizirali v sodelovanju z Okrajno združeno zvezo Kranj prvi tečaj za traktoriste, ki ga obiskuje 18 tečajnikov. Predavajo strokovnjaki avtomoto športa in Okrajne združene zveze. Tečajniki bodo morali po končanem tečaju obvladati razen šofiranja tudi vso agrotehniko in druge predmete, potrebne za kvalificiranega traktorista.

usmerjati tudi na specializacijo proizvodnje in na kooperacijo.

Za posamezne industrijske gospodarske panoge predvideva predlog plana za leto 1960 naslednje naloge:

V elektrogospodarstvu je treba dokončati predvideno rekonstrukcijo generatorja hidrocentrale »Sava«, da bo preskrba z električno energijo nemotna. Realizirati je treba tudi planirane prenosnega in razdelilnega omrežja. Razen tega predlaga predlog plana tudi združenje obeh elektropodjetij, kar bo omogočilo bolj smotno gospodarjenje in enotno upravljanje s sredstvi.

Podjetje KOVINAR Kranj, ki je v preteklem letu osvojilo proizvodnjo nekaterih tekstilnih strojev, nima pa še izdelanega perspektivnega proizvodnega programa glede na potrebe tržišča in na lastno investicijsko izgradnjo, mora v tem letu izdelati proizvodni in investicijski program.

Tovarna ISKRA je zaradi novih zmogljivosti v avtoelektriki povečala plan proizvodnje za leto 1960 za 19,5%; znatno je povečala tudi proizvodnjo predmetov za široko potrošnjo. Glavna njena naloga v tem letu je pospeševanje razvoja proizvodnje sestavnih delov za elektronsko tehniko in ostalih elementov za avtomatizacijo. V zvezi s perspektivnim razvojem naj podjetje na podlagi smernic družbenega plana okrajja nadalje razvija kooperacijo in izgradnjo novo ustanovljenih obratov.

Tovarna OVEN je preusmerila proizvodnjo od pralnih sredstev na livarske preparate. Podjetje je proizvodnjo livarskih preparatov v okviru danih materialnih pogojev sicer osvojilo, nima pa še dokončnega proizvodnega programa. Zato plan določa, naj podjetje razvoj tovrstne proizvodnje pospeši, v tekočem letu pa mora izdelati dokončen proizvodni program in ga predložiti ljudskemu odboru.

Po smernicah plana morajo KRAJNSKE OPEKARNE že začeto rekonstrukcijo obrata v Stražišču čimbolj pospešiti in zagotoviti že letos največjo možno izvršitev del, hkrati pa se morajo čimbolj usmeriti na proizvodnjo kvalitetnejših izdelkov glede na potrebe in zahteve gradbeništva.

V tekstilni industriji se deloma že izvajajo, deloma pa so za leto predvidene večje investicije za modernizacijo tekstilne proizvodnje. V vseh tekstilnih podjetjih je predvideno večje izko-

riščanje zmogljivosti predvsem v bombažnih tkalnicah, kjer se to odraža zlasti v kvalitetnejši izdelavi in v večji gostoti tkanin, kar zahtevajo pogoji na domačim in na tujih tržiščih in zahteve predpisanih standardov. Osnovna naloga tekstilnih podjetij je, da letos dokončajo investicije v planiranem obsegu in realizirajo proizvodne naloge v predilnicah in tkalnicah. Razen tega določa plan, da se mora v proizvodnji konfekcije in pletenim proizvodni program prilagoditi perspektivnemu razvoju konfekcije glede na potrebe in zahteve potrošnikov.

V industriji obutve se mora glede na zahteve tržišča proizvodnja usmeriti predvsem na lahko in vulkanizirano obutve, v industriji usnja pa je treba povečevati proizvodnjo zgornjega usnja. Čevljarstva industrija mora s kooperacijo usmeriti proizvodnjo v manjših čevljarstvih obratih.

Tovarna SAVA mora letos zagotoviti polno izkoriščanje novih zmogljivosti pnevmatikarne, istočasno pa naj začne s specializacijo proizvodnje in naj predvidi možnosti za ustanovitev posebnega obrata za konfencioniranje gumiranega blaga.

Lepše okolje delovnemu človeku!

Pester program dela Turistično-olepševalnega društva Kranj

Poročali smo že o občnem zboru Turistično-olepševalnega društva Kranj, ki je bil v soboto, 12. marca. Tu so sprejeli tudi pester program dela za leto 1960, ki si ga danes na kratko ogledimo.

Program dela Turistično-olepševalnega društva temelji predvsem na načelih in smernicah, ki jih je pred časom sprejel Okrajni ljudski odbor. Kot geslo plana si je društvo postavilo stavek »Lepše okolje delovnemu človeku!«, to pa predvsem zato, ker stanovanjska gradnja v Kranju hitro napreduje, vzporedno s tem pa se opažajo precejšnje pomanjkljivosti pri zaključnih delih. Problem estetske ureditve okolice novih stanovanjskih blokov postaja namreč iz leta v leto bolj pereč. Izmed vseh našelji je delno urejeno le Zlato polje, kjer pa je spričo gradnje vrste novih stanovanjskih blokov že danes treba misliti na dokončno ureditev okolice. Naselja na Hujah, Planini in pri Vodovodnem stolpu sploh, še niso urejena. Ureditve okolice novih blokov zahteva sicer precejšnja finančna sredstva, na kar bi bilo treba misliti že ob začetku gradnje, vendar se tudi z neznatnimi finančnimi sredstvi in z dobro voljo lahko naredi precej (čisto-

Zvezni državni sekretariat za finance je izdal navodilo o izva-
janju uredbe o izplačevanju nadomestila za povečano stanarino.

Od 1. januarja letos dalje sprejemajo delavci in uslužbenici, upokojenci, invalidi, učenci v gospodarstvu in osebe, ki so začasno izven delovnega razmerja, nadomestilo za povečano stanarino. Nadomestilo se izplačuje ne glede na to, ali nekdo ima ali nima stanovanja, ali plačuje ali ne plačuje stanarino in ne glede na to, ali je bila sklenjena pogodba o uporabljanju stanovanja in ali je nosilec stanovanjske pravice član gospodinjstva, sostanovalec ali podnajemnik. V gotovini se izplačuje nadomestilo vsem, ki stanujejo v tujem stanovanju ne glede na to, ali plačujejo najemnino ali ne in ali so kot nosilci stanovanjske pravice sostanovanci, podnajemniki ali kot člani družine nosilca stanovanjske pravice. V gotovini prejema nadomestilo tudi vsi, ki imajo stanovanje, pa v njem ne stanujejo, temveč stanujejo v tujem stanovanju in plačujejo stanarino. Solastniku stanovanja, ki je plačal za oktober 1959 polni znesek stanarine, pripada nadomestilo v gotovini. Uživalec invalidskega in otroškega dodatka ter učencem v gospodarstvu se bo izplačevalo nadomestilo za povečano stanarino v gotovini ne glede na to, ali

stanujejo v stanovanju, ki je njihova lastnina ali last člana njihove ožje družine, ali pa so solastniki tega stanovanja.

Nadomestilo v bonih bodo prejemali lastniki ali solastniki stanovanja, če stanujejo v njem ali če je to stanovanje lastnina članov njihove ožje družine. Kot ožji družinski član se smatra zakonec, starši in otroci in vnuki, če jih vzdržuje. Če sezonski delavci, ki so lastniki stanovanja, solastniki ali člani ožje družine lastnika stanujejo v kraju zaposlitve kot podnajemniki ali v prostorih začasno nastanitev, bodo kot taki prejemali nadomestilo v bonih. Upokojenec ali invalid, ki ima poleg pokojnine oz. invalidnine še prejemke iz začasnega delovnega razmerja, ima pravico do nadomestila za povečano stanarino, tako na podlagi pokojnine ali invalidnine, kakor na podlagi delovnega razmerja. Ako ima taka oseba dohodke iz začasnega delovnega razmerja od več izplačevalcev, ima pravico do nadomestila za povečano stanarino samo od enega izplačevalca. Tako se obravnavajo tudi osebe, ki so v honorarnem delovnem razmerju in če je to delo edini vir njihovega osebnega dohodka. Navodilo tudi določa, kako se bo izplačevalo nadomestilo v času začasne nesposobnosti zaradi bolezni.

čič, cvetlični nasadi, zelenje itd.). V programu dela za leto 1960 postavlja Turistično-olepševalno društvo na prvo mesto povečanje števila članstva za najmanj 100%. Razen tega bodo letos začeli z zbiranjem slikovnega materiala in še povečali zbirko diazitivov, nadaljevali pa bodo tudi z vzdrževanjem kanalizacije, za razširitev javne neonske razsvetljave, za nameščanje vseh vrst reklamnih napisov, za vzdrževanje sprehajališča ob Kokri, v Savskem drevedu in v Savskem logu in za izboljšanje ter razširitev okrasnih parkov. Turistično društvo bo razpisalo tudi nagrade za najlepšo okrasitev oken in fasad predvsem z značilnimi gorenjskimi nageljni, ki jih v Kranju kot središču Gorenjske, žal, skorajda ni opaziti, in pridelilo tudi letos že tradicionalni turistični teden.

Društvo bo tudi letos nadaljevalo z zanimivimi potopisnimi predavanji, prirejalo bo turistično predavanja po šolah, kjer bodo razpisali tudi nagradne šolske naloge, izdali bodo prospekt Kranja, obnovili oglasne deske in namestili v čakalnicah vseh železniških postaj na Gorenjskem reliefne karte Kranja in druge turistične slike in plakate, uredili bodo kopališče na Ovčanu, kupili nekaj novih narodnih noš za folklorno skupino na Primorskem itd.

Gospodarske vesti

● V letih 1958 in 1959 se je svetovna proizvodnja mesa povečala za 20%. Predvsem se je povečala proizvodnja svinjskega mesa, medtem ko znaša porast proizvodnje govejega in telečjega mesa samo 4%. Najbolj se je povečala proizvodnja mesa perutnine v ZDA (za 65%).

● V vasi Drakšenič v okraju Prijedor grade tovarno špirita, katere skupne investicije znašajo okoli 57 milijonov dinarjev. Predvidevajo, da bo letna proizvodnja te tovarne 480.000 hl surovega špirita, ki ga bodo v glavnem izdelovali iz pokvarjene koruze.

● Po podatkih turške statistične službe je bila lanska žitna letina v Turčiji precej slabša od predlanske. Medtem ko so v Turčiji leta 1958 pridelali 8,5 milijona ton pšenice, so jo lani pridelali le 7,8 milijona ton. Pridelak riža je bil lani za 25% nižji od predlanskega.

● Letos bomo v vsej državi načrpali 910.000 ton surove nafte, medtem ko smo jo načrpali lani 590.000 ton. Povečanje je omogočilo obratovanje novih vrelcev Boka in Stružec. Predelovanje nafte se bo povečalo od lanskih 1,17 milijona ton na 1,21 milijona ton letos. Že prihodnje leto nam ne bo treba več uvažati nafte.

● V januarju 1960 so se japonske zlate in devizne rezerve zmanjšale za 6 milijonov dolarjev. Rekordno stanje rezerv je bilo doseženo decembra 1959 z eno milijardo 334 milijoni dolarjev.

● V tovarni Pretis v Sarajevu bodo začeli ta mesec izdelovati opremo za mlekarstvo, ki so jo doslej uvažali iz tujine. Izdelovali bodo naprave za izdelovanje sira, stroje za separacijo in sterilizacijo mleka, razne čistilne stroje itd.

● Narodna banka Kube je objavila prepoved uvoza trajnih dobrin za široko potrošnjo, med drugim tudi nakita.

Spremembe in dopolnitve v

zakonu o kazenskem postopku

Spremembe, ki so bile izvršene v kazenskem zakoniku, so zahtevale tudi ustrezne spremembe v zakoniku o kazenskem postopku. Proučevanja dosedanjega kazenskega postopka so sicer pokazala, da zakon o kazenskem postopku nima takih pomanjkljivosti, zaradi česar bi ga bilo potrebno spremeniti. Prav zavoljo tega tudi niso bile izvršene bistvene spremembe kazenskega postopka. Vendar kljub temu spremembe, ki jih uveljavlja nov zakon, pomenijo nadaljnji razvoj kazenskega postopka v naši državi.

Kar se tiče poizvedb v kazenskem postopku, je prva novost v tem, da je okrajni javni tožilec izven sedeža okrožnega javnega tožilstva pooblaščen, da sme za kazniva dejanja iz pristojnosti okrožnega sodišča na svojem območju sprejemati kazenske ovadbe, zahtevati od poizvedovalnega organa na svojem območju, naj opravi poizvedbe in izvrševati druge pravice okrožnega javnega tožilstva v poizvedbah. Ne more pa seveda opraviti meritornih odločitev, kot so zavrnitev ovadbe, ustavitve poizvedb in vložitev obtožnice. V teku kazenskega postopka je nadalje treba vedno, kadar je oškodovanec družbeno premožne, obvestiti pristojnega javnega pravobranilca, ki pokrene vse

potrebno, da se škoda povrne.

Po novem določilu v zakoniku o kazenskem postopku ima sedaj tudi oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec pravico pritožbe na Vrhovno sodišče, zoper sklep senata okrožnega sodišča o ustavitvi postopka. V noveliranem zakoniku o kazenskem postopku je podana tudi možnost prisostvovanja strank ob priliki zaslišanja prič, v postopku. Tožilec, obdolženec in zagovornik so lahko navzoči pri zasliševanju prič, če je verjetno, da prič ne bo prišla na glavno obravnavo ali če poizvedovalni organ spozna, da je navzočnost strank in zagovornika smotrna. Kadar so tožilec, obdolženec in zagovornik navzoči pri zasliševanju prič, smejo dajati predloge in postavitvi prič vprašanja. Ta razširitev pravice strank, da lahko prisostvujejo zaslišanju prič, bo lahko zelo koristna, saj se bo v posameznih primerih brez dvoma stvar lahko bolj razjasnila in skrajšal postopek.

Nova je tudi določba, da se v tistem primeru, ko je treba predhodno urediti pred izveden-

skim pregledom poslovne knjige gospodarske ali družbene organizacije ali samostojnega zavoda, stroški za ureditev knjigovodstva naložijo zavodu oziroma organizaciji. Ta določba o obremenitvi stroškov za ureditev knjigovodstva zaradi izvedenskega pregleda poslovnih knjig gospodarske ali družbene organizacije ali samostojnega zavoda je posledica potrebe prakse, ker so izvedenci v mnogih primerih ob pregledih ugotovili velik nered v poslovnih knjigah ter so morali najprej spraviti knjige v red, da so lahko šele potem opravili izvedenski pregled. V takih primerih so izvedenci opravljali posel, ki ga je bila dolžna opraviti že gospodarska ali družbena organizacija ali samostojni zavod, zato je tudi opravičljivo, da pa dejto ti stroški na breme te organizacij. Organizacija oziroma zavod pa se lahko pritoži glede utemeljenosti odločbe o povrnitvi stroškov in glede njihove višine.

Pri preiskovalnem zaporu je omeniti novo določilo v zvezi z oddajo obsojenca v kazensko-poboljševalni dom. Če namreč izreče sodišče kazen zopora ali strogega zopora nad eno leto, se sme oddati obsojenec, ki je v preiskovalnem zaporu, še pred pravomočnostjo sodbe v kazenski poboljševalni zavod, če v to privoli. Ze sedaj so bili v prakti-

OBVEŠČEVALEC

mali oglasi

Motorno kolo Viktoria 200 cm, lepo ohranjeno, ugodno prodam. Zadrzna ulica 3, Kranj 920. Tovarišica zaposlena v gostinstvu, samska, išče prazno sobo proti nagradi, eventualno plača vnaprej. Ostalo po dogovoru. Marija Zupan, gostilna pri Lovcu, Kranj 925. Prodrom po ugodni ceni rabljene zaboje in juta vreče raznih velikosti. Trgovsko podjetje »Zelezna« Kranj, Koroška cesta 11 (poleg gimnazije) 928. Prodrom 8 mesecev starega volčjaka. Naslov v oglasnem oddelku 929. Prodrom 9 dvodelnih oken 115 krat 115 z notranjo zapiro. Ugodna cena. Poizve se Podbrezje 109 930. Prodrom 3 kostanjeve drogove, 10 izolatorjev, kašjo za žito, ki drži 24 mernikov. Naslov v oglasnem oddelku 931. Prodrom repo in korenje. Naklo 49 932. Prodrom kravo. Letence 7, Golnik 933. Prodrom kravo 8 mesecev brejo, ki bo letos tretjič teletila. Britof 52 934. Prodrom samsko pohištvo in električni štedilnik, kombiniran na drva ter peč za kopalnico. Janko Kralj, c. Kokrškega odreda 30, Kranj 935. Prodrom brejo kozo. Rupa 26, Kranj 936. Zazidano provizorij pisarno pri bloku X. za vodovodnim stolpom v Kranju prodamo. Kupec bo moral zgradbo podreti in odpeljati material. Interesenti naj se javijo v upravi kranjskega gradbenega podjetja, kjer bo v četrtek 24. marca 1960 ob 8. uri licitacija 937. Kranjsko gradbeno podjetje sprejema upravnika delavskega naselja in snažilko v stalno zaposlitev. Ponudbe sprejema uprava podjetja 938. Prodrom malo posestvo z dobro zemljo na lepem kraju blizu Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 939. Prodrom 12 mesecev starega bika. Sp. Duplje 23 940. Kupim Diesel motor, na nafto ali bencin, od 6 do 8 KM. Debeljak, Hrastje 34, Senčur 941. Kupim elektro motor 3-4 KM in 1000 kosov strojne opreme. Praprotnik, Ljubno 11, Podnart 942. Kupim hlevski gnoj. Naslov v oglasnem oddelku 943.

UPRAVNI ODBOR POSREDOVALNICE ZA DELO Obč. LO TRŽIČ
RAZPISUJE
prosta delovna mesta za:
1. Upravnika Zavoda za posredovanje dela Tržič
2. Referenta za usmerjanje mladine v poklice, ki bo obenem administrativna moč
POGOJI:
1. - višja ali srednja izobrazba s petletno prakso v upravni službi
2. - srednja ali nižja izobrazba s potrebno prakso v administraciji
Vloge sprejema upravni odbor Posredovalnice za delo Obč. LO Tržič. - Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa

PREDAVANJA DELAVSKE UNIVERZE
Predvidena predavanja v tednu od 16. do 20. marca 1960:
KRANJ - Center - v sredo, 16. marca ob 19.30 - Književnost azijskih narodov - predava prof. BOHANEK Slavko. Predavanje bo v Sindikalnem domu.
CERKLJE - v petek, 18. marca ob 19.30 - Sodobne bolezni - Dr. Mirko Kališnik.
PREDOSLJE - v petek, 18. marca ob 19.30 - Črna Afrika - prof. Makarovič Marija (diapozitivi).
ZABNICA - v petek, 18. marca ob 19.30 - Priprava krme - Ing. Bertoncelj.
STRAZIŠČE - v petek, 18. marca ob 19.30 - Skandinavija - Tovariš Stane Tavčar (diapozitivi).
JEZERSKO - v soboto, 19. marca ob 19.30 - Vpliv atomov - Dr. Janez Bajželj.
GORICE - v nedeljo, 20. marca ob 10. uri - Skandinavija - Tovariš Stane Tavčar (diapozitivi).
SENCUR - v ponedeljek, 21. marca ob 19.30 - Skandinavija - Tovariš Stane Tavčar (diapozitivi).
TRBOJE - v ponedeljek, 21. marca ob 19.30 - Priprava krme - Ing. Bertoncelj.
OLSEVK - v torek, 22. marca ob 19.30 - Vpliv atomov - Dr. Janez Bajželj.

Delavska univerza v Kranju razpisuje delovno mesto TEHNIČNEGA POMOČNIKA
s pogoji:
tehnik z najmanj 5-letno prakso v gospodarstvu in z veseljem do izobraževalnega dela.
Plača po pravilniku DU v Kranju od 20.000 do 30.000 din. - Prijave sprejema Delavska univerza v Kranju, Sindikalni dom.

SERVIRKE, ki bi opravljala tudi dela SOBARICE. Zaposlitev od 1. VI. do 15. septembra 1960. Pismene ponudbe z navedbo do sedanje zaposlitve pošljite na gornji naslov do 31. marca 1960. 963
Prodrom nekaj žganja - letnik 1958. Naslov v ogl. odd.

objave

Svet za šolstvo ObLO Kranj javlja vsem prizadetim staršem, da bo vpisovanje novincev v osnovne šole na področju mesta (S. Jenko, F. Prešeren, L. Seljak, St. Zagar in Primskovo) v nedeljo, dne 30. marca 1960 od 8. do 12. ure.
Vsaka šola bo vpisovala samo otroke iz svojega šolskega okoliša in sicer rojene leta 1953 ter z zdravniškim potrdilom tudi otroke rojene januarja in februarja 1954 v kolikor bodo posamezne šole imele na razpolago dovolj prostora.
K vpisovanju prinesite otrokov matični list in potrdilo o cepljenju proti kozam.

GOSTINSKI TEČAJ
Gostinska zbornica bo priredila v času od 29. marca do 23. aprila 1960 v hotelu Jelovica na Bledu pripravljajni tečaj za kvalifikacijske in polkvalifikacijske izpite.
Kvalifikacijski in polkvalifikacijski izpiti bodo od 26. do 28. aprila 1960 na Bledu.
Prijavo za pripustitev v tečaj in prijavo za pripustitev k izpitu je vložiti v tajništvo Gostinske zbornice za okraj Kranj do 23. marca 1960.
V tečaj se lahko prijavijo tudi osebe, ki sedaj ne izpolnjujejo pogojev, da bi delali izpit in ga bodo opravljale v kasnejšem izpitnem roku. Prijavijo se lahko tudi osebe, ki le sezonsko delajo ali se nameravajo sezonsko zaposliti v gostinskih podjetjih.

CEPLJENJE PSO V ZA ZAMUDNIKE
V smislu čl. 42 točke 4 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-644/57) in 6., 15. in 37. in prvega odstavka 72. člena temeljnega zakona o varstvu živine pred živalskimi kužnimi boleznimi (Uradni list FLRJ, št. 26/54) oddelek za gospodarstvo ObLO Kranj
razglašja,
da bo cepljenje psov za zamudnike proti pasji steklini v petek, dne 18. marca 1960 od 14. uri na Klavnicu Kranj.
K cepljenju morate privedi vse pse nad 1 mesec stare.
Vsi lastniki necepljenih psov bodo kaznovani v smislu 1. odstavka 72. člena zgoraj citiranega zakona.

SKUPINSKI izleti za mladino in odrasle
Planinsko društvo Kranj obvešča svoje članstvo, da namerava v letošnjem letu pripraviti skupinske izlete za mladino in odrasle kakor sledi:
ZA MLADINO
V mesecu marcu:
Enodnevni izlet na Jošta in enodnevni izlet na Dom pod Storiščem.
V mesecu aprilu:
Enodnevni izlet na Dom Kokrškega odreda na Kališču in enodnevni izlet na Kriško goro.
V mesecu maju:
Enodnevni izlet na Dobroč in enodnevni izlet na Lubnik.
Dvodnevni izlet na Storišč.
V tednu mladosti množični izleti za pionirje.
V mesecu juniju:
Enodnevni izlet na Stol.
Dvodnevni izlet na Veliko Planino.
V mesecu juliju:
Enodnevni izlet na Češko koč.
Dvodnevni izlet na Vrščic in preko Slemena v Tamar.
V mesecu septembru:
Enodnevni izlet na Dom Kokrškega odreda na Kališču.
Dvodnevni izlet preko Kravca na Kokrško sedlo.
Tradicionalni pohod po partizanskih poteh.
Na vse te izlete bodo lahko šle skupine od 30 do 50 pionirjev in mladincev. Vodiči bodo zagotovljeni s strani Planinskega društva Kranj.

ZA ODRASLE
V mesecu marcu:
Enodnevni izlet v Škocjanske jame.

MLADA RAST

Delo in načrti mladih združnikov

Lani, 13. oktobra, so tudi na Senturški gori, prijazni hrbovski vasi nad Cerkljami, ustanovili pionirski odred. Svečan sprejem pionirjev v pionirsko organizacijo so napravili ob proslavi državnega praznika 29.

Volčja obluba

Plazil se je volk k čredi in zašel v past. Naj je bil še tako močan in zvit, iz pasti ni mogel. Legel je in začel tuliti.
Drugo jutro je volka v pasti našel lovec, dvignil puško in pomeril vanj.
Zajoka volk in poprosi:
»Da, krivo sem... Zaslužil sem kazen! Toda, nikar me ne ubijaj, dovolj sem že kaznovan, ker sem se ujel v past. Toda, dragi moj, kdo ne greši? Spusti me, pa boš videl: četudi poginem od lakote, mesa se več ne dotaknem!...«
Lovec je verjel volkovi oblubi in ga spustil. Volk od veselja poskoči v zrak z vsemi štirimi in jo ucure čez drn in strn. Beži tako ves dan in se zlačni, da se mu kar tema dela pred očmi. Opoteka se sem in tja in lakote škerta z zobmi. Tedaj ugleda svinjno, ki se valja po luži in zadovoljno kruli.

Razveseli se volk in reče:
»Kruli ali ne kruli, če si v vodi, pomeži, da si riba. Za ribe pa se z lovecem nisva pogodila.«

Pripovedka o rakah

Ujel je deček v potoku deset rakov, jih položil v košaro, na vrhu zavezal ruto in jih odnesel domov.
Raki v košari gomazijo in iščejo poti na prosto. Dva raka sta našla odprtino in sklenila, da pobegneta. Lezeta, se prevrata, prepletata klešče, toda izmuzniti se ne moreta. Drug drugemu sta na poti.
Prvi reče:
»Jaz zlezem prvi.«
»Ne,« odgovori drugi, »najprej jaz, potem ti.«
»Jaz sem luknjo prvi zagledal, zato imam jaz prednost.«
»Ne, jaz...«
»Ti mi še ne boš ukazoval!... se razjezi prvi in pomoli rep iz košare.«
»A tako!« zakriči drugi, pograbi s škarjami prvega za brke in ga vleče nazaj v košaro.
»Nebajta, bedakal!« zakriči nanju star rak. »Vseeno, prvi ali drugi. Sicer bomo zaradi vaju vsi poginili!«
Toda bilo je že prekasno. Medtem ko sta se prepirala in ruvala, je prišel deček domov in raki so končali v loncu.

novembra. Ta dan je bil za njih še bolj slovesen. Dobili so nov televizijski sprejemnik.
Kmalu po ustanovitvi pionirskega odreda, v katerega so vključeni vsi učenci tamkajšnje šole, to je 40 pionirjev, so osnovali tudi pionirsko zadrugo. Ta vključuje 21 članov. Program dela, ki so si ga postavili v zimskih mesecih je precej obsežen. Njihova glavna naloga je oskrbovanje ptičkov. V ta namen so postavili krmilnice, kamor trosijo hrano, pa tudi na oknih hiš se ptički lahko nahranijo. V njihovem okolišu je šest malih vasi; v vsaki vasi so zadržali pionirja, ki skrbi, če je za krmiljenje ptic vse v redu poskrbljeno.
Člani pionirske zadruge so zelo delavni. Samostojno vodijo šolsko kuhinjo. Po sklepu upravnega odbora pionirji oskrbujejo s toplu malico 87-letno staro ženo in ji vsak dan nosijo hrano na dom, ker je zaradi starosti privezana na posteljo. To nalogo opravljajo redno vsak dan, za kar zaslužijo vso pohvalo.
Pionirji so nadalje že jeseni

PIONIRJI - LUTKARJI

Lutkovni krožek škofjeloških pionirjev je bil ustanovljen v šolskem letu 1958/59. Mladi lutkarji se niso ustrašili težav, ki so jih čakale na začetku. Bili so brez lutk odra in prostora, kjer bi lahko vadili. Vendar so z dobro voljo in iznajdljivostjo uspe-

li. Ljubljansko učiteljske jim je posodilo lutke, DPD Svoboda pa jim je priskočila na pomoč tako, da jim je dovolila uporabo prostorov in lutkovnega odra. Z igricama »Meh za smeh« in »Tonček partizan« so dosegli zavirljiv uspeh.

V mesecu aprilu:
Enodnevni izlet v Taborsko jamo.
V mesecu maju:
Enodnevni izlet na Golico.
V mesecu juniju:
Dvodnevni izlet na Črno prst in dvodnevni izlet na Stol.
V mesecu juliju:
Trojnevni izlet na Triglav, povratek preko Sedmerih jezer v Bohinj.
Dvodnevni izlet na Kriške pode, Razor in povratek preko Luknje v Aljažev dom.
V mesecu avgustu:
Petdnevni izlet na Veliki Klek (Avstrija), povratek preko Italijanskih Dolomitov.
Nekajdnevni izlet v Durmitor.
V mesecu septembru:
Dvodnevni izlet preko Kravca na Kokrško sedlo.
Tudi za odrasle velja, da skupina lahko šteje od 30 do 50 ljudi.
Interesenti za te izlete dobijo vse potrebne informacije v pisarni Planinskega društva v Kranju. Za vsak posamezni izlet bo glede na vremenske prilike posebej objavljen točen datum in ura odhoda.
Prosimo vse izkušene planince, da se v pisarni Planinskega društva Kranj prijavijo za vodiče posameznim skupinam.
Vabimo vse članstvo, da se v kar največjem številu prijavi in udeleži skupinskih izletov.

Jesenice »PLAVŽ«: 17. in 18. marca nemški film »NEDOKONČANA ZGODBA«.
Dovje: 17. marca ameriški barvni cinemascope film »POSLEDNJI VOZ«.
Bled: 16. in 17. marca japonski barvni film »STREHA JAPON-SKE«; 18. marca italijanski barvni film »AIDA« - predstave v sredo ob 17. in 20. uri, v četrtek in petek pa ob 20. uri.
Radovljica: 17. marca ob 17.30 jugoslovanski film »SKOZI VEJEVJE NEBO«; 17. in 18. marca ob 20. uri jugoslovanski barvni cinemascope film »SAM«.
Kropa: 17. marca ob 19.30 češki barvni film »KOD IN KAM«.
Kranj »STORŽIC«: 16. marca ob 10. uri matineja italijanskega barvnega cinemascope filma »POSLEDNJI RAJ«; 16. in 17. marca ob 16. 18. in 20. uri italijanski barvni vstaviion film »BENETKE, MESEČINA IN TI« ter 17. marca ob 10. uri matineja istega filma. 18. marca ob 10. uri matineja italijanskega barvnega vstaviion filma »BENETKE, MESEČINA IN TI«, ob 16., 18. in 20. uri pa ameriški barvni cinemascope film »WICHITA«.
Stražišče »SVOBODA«: 16. marca ob 18. in 20. uri italijanski film »LJUBEZENSKI ZANOS«.
Primskovo »TRIGLAV«: 17. marca ob 18. in 20. uri ameriški barvni cinemascope film »WICHITA«.
Škofja Loka »SORA«: 18. marca ameriški cinemascope film »NEPOZNANI JE PRISELE«.
Domžale: 16. in 17. marca nemški barvni film »LAZNIVI KAPITAN«; 18. marca francoski barvni cinemascope film »PORGUGALSKE PERICE« - pred-

stave v sredo in četrtek ob 18. in 20. uri, v petek pa ob 20. uri.
Duplica pri Kamniku: 16. marca ob 17. in 19. uri ter 17. marca ob 19. uri angleški vstaviion barvni film »KER VETER NE ZNA BRATI« - v glavni vlogi Dirk Bogarde in Tani Yoko.
Kamnik »DOM«: 18. marca ob 17. in 20. uri argentinski film »ALI TI LAHKO RECEM MATI?«.
gledališče
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Četrtek, 17. marca ob 20. uri »CHOPINOV KONCERT« - Sodelujejo slušatelji Akademije za glasbo iz Ljubljane.
Petek, 18. marca ob 20. uri - Fischer »PROSTI DAN« - red premierski. Pri predstavi Fischer PROSTI DAN, katero je zrežiral tov. ing. Valenčič, sodelujejo: Valenčičeva, Fajnova, Silingova, Brzinova, Iglječa, Bogatajva, Reš, Hotko, Grašič, Ambrož in Planinšek.
nezgode
R. P. iz Senčurja je peljal voz preko obeh gleznjev in zlomil desno nogo.
J. S. iz Kranja je nekdo napadel in ga ranil po obrazu.
J. A. iz Predoselj je padel s košom in si ranil čelo.
L. S. iz Kranja se je porezala steklom po levi roki in desni nogi.
P. K. iz Srednje vasi se je porezal s steklenico po desni roki.

kino

Naša prva atomska centrala

Prva jugoslovanska električna centrala na jedrski pogon bo zgrajena do leta 1970. Strokovnjaki zatrjujejo, da to ustreza splošnim težnjam razvoja jedrske energije in njene praktične uporabe pri nas.

Jugoslovanska jedrska centrala bo imela moč nekoliko desetih električnih megavattov. Zgradili jo bodo po domačem projektu in na podlagi raziskovanj naših strokovnjakov. Gradnja jo bodo jugoslovanska industrijska in gradbena podjetja v teži, da bo ves material in neobhodna oprema kolikor se le da domačega izvora. Predvidena je tudi kooperacija s tujimi podjetji, vendar le za dele opreme, ki se pri nas ne izdeluje, ali pa se njena proizvodnja ne izplača zaradi ekonomskih razlogov.

Centrala bo vključena v energetske sistem Jugoslavije, čeprav ni njen glavni namen proizvodnje električne energije, temveč usposobitev naših znanstvenih in tehničnih inštitutov ter industrijskih in drugih podjetij za osvojitve in čimpopol-

nejše izkoriščanje jedrske energije. Znanstvene in tehnične priprave bodo v glavnem opravili v inštitutu »Boris Kidrič«.

V svetu so doslej zgradili ali pa še gradijo 43 jedrskih central. Od tega je 7 central, ki proizvajajo električno energijo za široko potrošnjo, 13 je manjših central za znanstvene in poskusne namene ter 23 električnih central na jedrski pogon, ki bodo bolj ali manj vključene v energetske sisteme.

Kar zadeva gradnjo naše prve atomske centrale, je važno tudi to, da razpolaga Jugoslavija z zadostnimi količinami urana.

O štipendijah ameriških študentov-športnikov

in plačah njihovih trenerjev

Sportne štipendije v Ameriki so že predmet najbolj pogostih razprav v pedagoških krogih. Medtem ko se morajo nadarjeni mladi ljudje odreči visokošolski izobrazbi zaradi velikih stroškov študija ali pomanjkanja prostora na univerzi, so športnikom vsa vrata na široko odprta. Univerze med seboj tekmujejo, katera bo ponudila večjo štipendijo. Tako dobijo dobri športniki letno do 3.000 dolarjev. Univerze iščejo že med srednješolci po vsej državi najboljše športnike, da dopolnijo svoje tekmovalne ekipe.

Moramo pa pripomniti, da se pri postopku štipendiranja univerze med seboj razlikujejo. Nekatere namreč ne poznajo privilegijev za svoje športnike in s tem čuvajo svoj ugled. Na splošno pa velja, da v Ameriki ocenjujejo univerze bolj po uspehih njihove rugby ekipe, kot pa po ugledu njihovih profesorjev. Studentje, ki dobijo štipendije zaradi uspehov v športu, niso več amaterji, čeprav mislijo, da so.

Trener ekipe (coach) igra v ameriškem športnem življenju veliko vlogo, čisto mora zrtvovati svoje ideale in nazore vzgojitelja, kajti njegova naloga je, da napravi ekipo, ki bo zmigala. Mnoge šole in univerze sprejemajo v službo ljudi, ki so strokovnjaki le za svojo športno panogo. Navadno so to bivši profesionalni športniki, za katere pa ni potrebno, da imajo predhodno pedagoško izobrazbo in sposobnost. Pogodbe so v večini kratkotrajne (1 do 3 leta), vendar uspeh ekipe zagotavlja trenerju dolgotrajno službo. Plače trenerjev so posebno na univerzah zelo visoke. Tako ima trener rugbyja na neki znani univerzi večje dohodke kot najstarejši redni profesorji, čeprav je med njimi nosilec Nobelove nagrade. Plače trenerjev znašajo do 25 tisoč dolarjev letno.

LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista

94.

Spala sta v Nekovi bajti. Ponoči je začelo snežiti in ves dan je medlo. Ko se je malo razvleklo, je bilo snega do kolena. »Se bo snega,« je dejal Nek, po meso morava ali pa naju bo lačna zamedlo.

Sla sta. Uro in pol sta gazila po dolini do Plazovnic. Tam sta v pečeh zagledala kozla. Boštjan ga je skušal zalesti. Ko je pomolil glavo čez greben, ga je žival dobila v nos in se pognala v plazišče nad njim. Še preden je Boštjan ustrelil, je nad njim zahrumelo. Gams je utrgal plaz. Boštjan se je pognal v stran, da bi ubežal uničujočemu hrumečemu valovju.

95.

Boštjan se je ognil osrednjemu plazu. Snežne gmote s strani pa so ga objele. Silen sunek ga je odtrgal od tal in že je plaval in krillil z rokami, da ga ne bi podulo. Pri macesnu se je skušal ujeti, vrglo pa ga je tako, da se je puška zlomila in mu odletela iz rok. Se si je skušal pomagati. Ko pa ga je vrglo preko pečii se je ustavil. Objela ga je tema, le nad njim je še vedno uničujoče hrumelo, kakor bi se gore podirale. Vedel je, da je zasut. Streslo se je mišičasto telo. Bil je ukleknjen. Le eno roko mu je uspelo premakniti. Začel je grebsti z noro naglicjo. Začelo ga je dušiti.

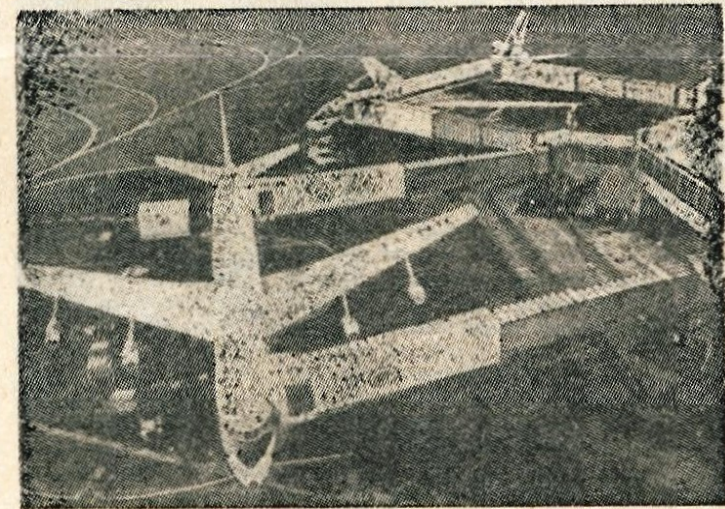

96.

Nek, ki je spodaj vse videl, je zajokal in se zgrabil za glavo. Še preden se je hrumenje poleglo, se je, ne meneč se za nevarnost, pognal na plazišče. Brezupno je taval po grudastem snegu, stokal in grebel. Ob macesnu je našel prelomljeno puško. Ko so mu že krvavele roke in je omagal, se je spomnil na psa in lopato. Ves iz sebe je prinorel k bajti, snel samotež, vpregel psa, in kakor vihar sta tekla po shojeni gazi nazaj. V dobri uri in pol je pes privlekel na smrt utrujenega starca v globel pod plazom.

Velike poplave

V Braziliji je zaradi močnega deževja prišlo do številnih poplav, ki so povzročila veliko materialno škodo in terjale tudi večje število žrtev, ki pa jih zaradi prekinitve vseh zvez s poplavljenimi področji, ni mogoče ugotoviti. Več kot 7000 ljudi je zaradi poplav ostalo brez strehe, saj je poplavljenih okoli 1000 hiš. Največje poplave so v manjšem mestu Villa Velia ter v pokrajini nah Spiritu Santa in Baia.

Letališče v San Franciscu se v zadnjem času uredili tako, da potniki lahko neposredno iz restavracije ali pa čakalnice vstopijo ali izstopijo iz letala. Ta naprava je urejena iz dveh mostov. Ko vsi potniki izstopijo ali vstopijo, oba mosta potegnejo v letalo kot meh pri fotografskem aparatu

VSE MANJ PREMOGA

V Zahodni Evropi iz leta v leto pada proizvodnja premoga - Kriza v evropski skupnosti za premog in jeklo - Vse večje zaloge

Po podatkih ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo se je tudi 1959. leta zmanjšala proizvodnja premoga v Evropi. Skupna evropska proizvodnja premoga v 1959. letu (razen v

Sovjetski zvezi) je znašala 600 milijonov ton, oziroma 17 milijonov ton (3 odstotke) manj kot v letu 1958. V letu 1958 pa je bila proizvodnja za 6 milijonov ton ali za 1 odstotek manjša kot v letu 1957.

Hkrati pa so objavljeni tudi podatki, ki kažejo, da so v lanskem letu močno narasle zaloge neprodanega premoga. V državah, ki so vključene v evropski skupnosti za premog in jeklo - so zaloge premoga narasle od 45 milijonov ton v začetku leta na 69 milijonov ton ob koncu lanskega novembra.

Po podatkih ekonomske komisije je največja proizvodnja premoga zabeležena v Veliki Britaniji (9,8 milijonov ton), nato v Zahodni Nemčiji (7 milijonov ton) in v Belgiji (4,3 milijonov ton). Do porasta proizvodnje premoga pa je prišlo v Poljski (4,1 milijonov ton) in v Čehoslovaški (700.000 ton). Prav tako je v letu 1959 narasla proizvodnja premoga in lignita tudi v Sovjetski zvezi, in sicer za 10,5 milijonov ton oz. za 2 odstotka. V letu 1959 so v Sovjetski zvezi nakopali 506,5 milijonov ton premoga.

Tudi uvoz premoga v posamezne zahodnoevropske države se je

v letu 1959 zmanjšal za 11 milijonov ton. Medtem ko so zahodnoevropske države v letu 1958 uvozile 69 milijonov ton premoga, so ga uvozile lansko leto le 58 milijonov ton. Uvoz premoga iz ZDA se je v primerjavi z letom 1958 znižal za 14 milijonov ton. Največji uvoznik premoga v preteklem letu pa je bila Francija.

Megla in deževje povzročila 60 prometnih nesreč

V zadnjih dneh je domala vsa Japonsko prekrila gosta megla, ki je skorajda onemogočila suhozemski in pomorski promet. Zaradi goste megle so trčile 3 ladje. Razen tega sta bila poškodovana tudi dva ribiška čolna. Pogrešajo 16 ribičev.

Tudi železniški promet je močno oviran, saj gosta megla ne dopušča uporabo signalnih naprav na glavni progi Tokio-Osaka. Gosta megla in močno deževje sta povzročila preko 600 prometnih nesreč. V teh nesrečah je bilo ubitih 8 ljudi, 153 pa ranjenih.

Jeklene kletke

R. Daneel je nadaljeval: »Dr. Sorton je prvi postavil teorijo, da moramo spremeniti taktiko. Najprej moramo najti na Zemlji ljudi, ki bodo želeli isto kot mi, ali ki jih bo mogoče k temu prepovoriti. Ko bi pomagali takim ljudem, bi lahko napravili notranje gibanje in ne tuje vmešavanje. Težava je bila v tem, da nismo našli ugodnih tal za naše namene. Ti, Elijah, si bil vsekakor zanimiv eksperiment.«

»Jaz? Kaj hočeš reči s tem?« je vprašal Baley.

»Bilo nam je ljubo, da je komisar priporočil prav tebe. Iz tvojega psihičnega profeta smo povzeli, da si koristen primer. Cerebroanaliza je potrdila našo oceno. Elijah, ti si praktičen človek. Ne jadikuješ nad preteklostjo Zemlje, čeprav se na zdrav način zanimaš za to preteklost. In ne držiš se trdovratno sedanje mestne kulture. Mislimo, da bodo nekoč prav taki ljudje kot si ti, povedli Zemljane k zvezdam. Zaradi tega te je želel dr. Fastolfe včeraj zjutraj videti.«

Tvoja praktična narava je celo še preveč intenzivna. Nisi mogel doumeti, da more fanatična privrženost idealu, celo napačnemu idealu, prisiliti človeka k stvarim, ki presegajo njegove moči, kot na primer, da prehodi odprti prostor po noči, da bi uničil nekaj, kar smatra za največjega sovražnika svojemu idealu. Zaradi tega nismo bili presenečeni, da si bil dovolj trdoглаv in dovolj pogumen, ko si hotel dokazati, da je umor potrjen. Na nek način si s tem dokazal, da si človek, kakršnega potrebujemo za svoj eksperiment.«

»Kakšen eksperiment?« je Baley treščil z roko po mizi.

»Eksperiment, ki je v tem, da te prepričamo, da je kolonizacija edini odgovor na probleme Zemlje.«

»Prepričali ste me. To je gotovo.«

»Da, pod učinkom določene droge.«

Baley je zini, da bi nekaj rekel in pipa mu je skoraj padla iz ust. Še enkrat se mu je pred oči prikazala ona scena v Mestu

Vsemircev, ko se je osvedlil od slabosti, ki ga je objela, ko je zvedel, da je R. Daneel zares pravi robot. Videl je, kako Daneelovi gladki prsti nabirajo kožo in meso na njegovi roki in začutil rahel vbod.

Dušilo ga je, ko je spregovoril: »Kaj je bilo v injekciji?«

»Ne razburjaj se, Elijah. Bila je blaga opozna droga, ki je samo tvoje misli naredila sprejemljivejšo.«

»In potem sem verjel vse, kar ste mi govorili, kajne?«

»Ne čisto tako. Ne bi mogel verjeti ničesar, kar je popolnoma tuje osnovnim elementom tvojih možgan. Pravzaprav so rezultati eksperimenta razočarali. Dr. Fastolfe je upal, da bo postal fanatičen pristaša naše teorije. Namesto tega pa si le z določene oddaljenosti odobral teorijo. Tvoja praktična narava se je postavljala na pot sleherni zanesenosti. Tako smo ugotovili, da je naše upanje samo v romantikah, toda na nesrečo so romantiki vsi medievalisti.«

Baley je bil nekako ponosen na svojo trdoglavoost in srečen, ker jih je razočaral. Naj eksperimentirajo s kom drugim.

Divje je rekel: »In zdaj ste od vsega dvignili roke in greste domov?«

»Ni tako, kot misliš. Malo prej sem rekel, da nam zadostuje, ker smo zvedeli, da bo Zemlja kolonizirala druge planete. Ti si nam dal odgovor.«

»Jaz sem ga dal? Kako?«

»Francisu Clousarru si govoril o prednostih kolonizacije. Mislim, da si govoril zelo ognjevitno. Torej je imel naš eksperiment na tebi le uspeh. In Clousarrjeva cerebroanaliza se je spremenila. Zelo malo, a vendar!«

»Mislim, da sem ga prepričal? Ne verjamem.«

»Ne do prepričanja ni mogoče priti tako zlahka. Toda cerebroanalitične spremembe so jasno pokazale, da so tudi medievalistični možgani sprejemljivi za objektivne vzroke. Dalje sem sam eksperimentiral. Ko smo odšli s kvaščeve farme, sem mu predlagal, naj zagotovi svojim otrokom bodočnost tako, da jih pošlje v šolo za eligrante. On je to odbil, toda njegova mentalna slika se je spremenila in zdelo se mi je, da sem našel pravo pot prepričevanja.«

R. Daneel je zastal, potem pa nadaljeval: »Tisto, kar imenujemo medievalizem, kaže v sebi določeno vitalnost. Res da v smeri, ki te vitalnost obrača proti Zemlji, ki je blizu in ima dolgo preteklost. Toda vizija novih svetov bi utegnila kmalu zamenjati vizijo preteklosti in romantik se lahko kaj hitro obrne k novemu objektu, prav tako, kot je Clousarr občutil vabljalnost novih idej po tvojem predavanju.«

In tako, vidiš, smo mi iz Mesta Vsemircev uspeli, da za to še sami nismo vedeli. Mi sami smo, bolj kot kaj drugega, bili faktor, ki je vzburkal Zemljo. Kristalizirali smo romantične impulze na Zemlji v medievalizem, ki je prerasel v organizacijo. Koncem koncev so prav Medievalisti tisti, ki želijo razbiti sedanje stanje, in ne mestni uslužbenici, ki bodo imeli največ od tega, če ostane pri status quo. Če odidemo zdaj iz Mesta Vsemircev, če ne vzemirjamo medievaliste s svojo prisotnostjo, če pustimo za sabo nekoliko robotov, kakršen sem jaz, ki lahko skupaj s simpatizerji naše teorije, kakršen si ti, ustvarijo šole za emigrante, o katerih sem govoril, bodo končno medievalisti obrnili svoje poglede od Zemlje. Potrebno vali bodo robote in dobili jih bodo od nas, ali pa bodo naredili lastne. Svojevoljno bodo razvili C/Fe kulturo.«

Za R. Daneela je bil to zelo dolg govor. Tudi sam je najbrže to opazil, ker je po krajšem premolu rekel: »To ti govorim samo zato, da ti pojasnim, zakaj je potrebno narediti nekaj, kar te utegne prizadeti.«

Baley je ogorčeno pomislil: robot ne more prizadeti človeškega bitja, razen tedaj, če to zahteva dobrobit drugih človeških bitij.«

Glasno je rekel: »Trenutek samo. Da se pogovoriva nekaj praktičnega. Vi se boste vrnili na vaše svetove in povedali, da je neki Zemljan ubil Vsemirca in ostal nekaznovan. Zunanji Svetovi bodo zahtevali odškodnino od Zemlje, a jaz ti zagotavljam, da Zemlja tega ne bo mogla več prešannati. Prišlo bo do vojne.«

»Prepričan sem, da se to ne bo zgodilo, Elijah. Tisti elementi na našem planetu, ki bodo najvztrajnejše zahtevali odškodnino, hkrati tudi najvztrajnejše zahtevajo ukinitve Mesta Vsemircev. To drugo jim lahko ponudimo kot pogoj za opustitev prvega. Tako tudi nameravamo storiti. Zemlja bo ostala v miru.«

Te dni po svetu

NOV DATUM

Uradno so sporočili, da bo predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev prispel na uradni obisk v Francijo 23. marca. Sovjetski ministrski predsednik bo ostal v Franciji do 3. aprila. Zaradi lažje gripe sovjetski premier ni mogel oditi na pot 15. marca, kakor je bilo prej domneno. Odložitve potovanja je sprožila v svetovnem tisku obširne in nasprotujoče si komentarje.

ZAPRTA VRATA

Predsednik časne alžirske vlade Ferhat Abbas je v ponedeljek prebral po tuniškem radiu izjavo, v kateri je poudaril, da je general de Gaulle »zaprt vrata pogajanjem in miru v Alžiriji«. Dejal je, da se bodo alžirski borci borili, dokler ne bodo dosegli neodvisnosti. Francoska vlada pa prevzame nase odgovornost za nadaljevanje vojne v Alžiriji.

ODPOVED GOSTOLJUBJA

Po enajstih dneh prikripanja, se je v ponedeljek vendarle razvedelo, da je zahodnonemška vlada zahtevala od tunizijskega veleposlaništva v Bonnu, naj takoj odpove gostoljubje biroju alžirskega osvobodilnega gibanja, ki trenutno posluje v posloju veleposlaništva. Biro alžirskega osvobodilnega gibanja je posloval v tunizijskem veleposlaništvu že dve leti. Kaže, da zahodnonemška vlada namerava onemogočiti delo biroja, da bi ob sedanjih možnostih za poslabšanje odnosov s Francijo, vendar napravila na svojo sosedo dober vtis.

NEPOSREDNA UDELEŽBA

Indonezijski dnevnik »Suluh Indonesia« poudarja v ponedeljkovi številki, da azijske in afriške države zahtevajo neposredno, ne pa samo posredno zastopstvo na državnih konferencah, na katerih bodo obravnavali probleme važne za ves svet.

VOLITVE NA SILO

Ob predsedniških volitvah v Južni Koreji, kjer so volili kot edinega kandidata dosedanjega predsednika Sing Man Ria, je prišlo do incidentov. Vojaški in policijski oddelki so uporabili nasilne metode, da bi »prepričali« južne Korejce, da je treba in kako je treba voliti.

KRIVI SO AGRESORJI

Kubanski predsednik vlade Fidel Castro je preteklo nedeljo izjavil, da je Kuba sposobna boriti se proti agresiji tudi brez pomoči iz tujine. Nato se je dotaknil pisanja »New York Timesa«, ki je pisal, da je kubanska vlada potrosila za oborožitev 120 milijonov dolarjev. Dejal je: »Če se mi oborožujemo, potem so temu krivi agresorji. Če jih ne bi bilo, nam ne bi bila potrebna oborožitev.« Ob tej priložnosti je obsodil vse, ki kršijo kubansko suverenost, pošiljajo vojna letala nad deželo, da požigajo plantaže sladokrnega trsa itd.

LJUDJE IN DOGODKI

REKORDERJI

V deželi tisočih možnosti so možni tudi take vrste rekordov. Uprizorjajo jih sicer razumni ljudje, ki pa zaradi lastnih nazorov, še pogosteje pa zaradi staromodnih nazorov svojih volivcev, ne morejo drugače, kot dosledno zagovarjati vse, kar je v škodo črnemu prebivalstvu. Ker pa so v ameriškem senatu in v predstavniškem domu v manjšini, skušajo uveljaviti svoja stališča z neskončnimi, povsem nesmiselnimi govori, ki trajajo tudi po ves dan. Pri tem govorijo vse, kar jim pade na pamet: čitajo knjige, telefonske imenike, časopisna poročila itd. Takim rekorderjem pravijo »filibusterji«.

Pretekli teden so se »filibusterji« spet pojavili v ameriškem senatu. Tudi tokrat v osebi južnaških senatorjev, ki so se vztrajno borili proti zakonskemu načrtu o državljskih pravicah, ki naj bi nekoliko zboljšal položaj črncev v ZDA. Kljub hrupno razglašani načelu o svobodi in enakopravnosti, je trenutno v Združenih državah mnogo črncev brez osnovnih državljskih pravic: nimajo volilne pravice, z njimi postopajo drugače kot s polnopravnimi dr-

žavljeni, prepovedan jim je vstop v nekatere ustanove in lokale itd.

Rasna segregacija je zelo močna v južnih državah. Položaj črncev v teh državah najbolje

Ena mnogih karikatur, objavljenih na račun južnih »filibusterjev« v severnem tisku (The Chicago Sun-Times)

TELESNA KULTURA

Pečar sedmi

V ponedeljek, 14. marca, je bilo v Lahtiju tekmovanje v samostojnih skokih. Prireditev je privabila več kot 80.000 gledalcev, ki so bili navdušeni nad tekmovanjem, ki je Fincem prineslo velik uspeh. V elitni konkurenci pa je za največje presenečenje preskrbel Jugoslovčan Marjan Pečar, ki se je skupaj z Vzhodnim Nemcem Kürthom in Fincem Yliniemijem plasiral na sedmo mesto. Po prvi seriji je bil Pečar celo peti, v drugi pa je dobil slabše ocene za slog, sicer bi gotovo obdržal plasma iz prve serije. S to uvrstitvijo je Pečar dosegel svoj doslej največji uspeh in enega najpomembnejših plasmajev v zgodovini jugoslovanskega skakanja. Za seboj je pustil vse Norvežane, olimpijskega zmagovalca 1956 Hyvaerina ter vse ostale tujece.

V ponedeljek, sta na zadnje priprave pred evropskim prvenstvom, odpotovala Marjana Plut in Janez Teran. Na sliki: Teran v borbi s Tomažičem

Med društvom in šolo bo treba več povezave

Na nedavnem občnem zboru TVD Partizana v Gorenji vasi nad Škofjo Loko so pregledali uspehe in težave društva v minulemu letu in ugotovili, da je imelo društvo vrsto težav še iz prejšnjih let.

Da se društvo ni tako razvilo, so predvsem vzrok finančne težave. Zaradi tega tudi niso mogli poslati telovadcev na zvezni zlet Partizana v Beograd. Lani je društvu uspelo urediti s skromnimi finančnimi sredstvi tudi okolico doma. Društvo in osemletka v Gorenji vasi že dalj časa želita, da bi šola dobila

Zimsko državno prvenstvo U PLAVANJU

V nedeljo, 13. marca, je bilo v Zagrebu prvo zimsko državno prvenstvo v plavanju. V Zagrebu se je zbralo 15 klubov s približno 150 tekmovalci in lahko rečemo, da so bili na startu skoraj vsi najboljši. Izostali so le tekmovalci Juga iz Dubrovnika in Jadrana iz Hercegovne. Tudi rezultati, ki so jih dosegli nekateri tekmovalci ne zaostajajo dosti za onimi, ki jih dosežejo v letni sezoni. Veliko prednost so pokazali zagrebški plavalci in tekmovalci iz beograjskih klubov, ki imajo seveda najugodnejše pogoje, saj vsi zimo trenirajo v 25-metrskih bazenih. Od

slovenskih klubov so se udeležili prvensiva Triglav iz Kranja, Ljubljana in Celuloza iz Krškega. Vse ekipe so bile sicer nekompletne, toda navzlic slabim pogojem, ki jih imajo slovenski plavalci, niso kot posamezniki prav nič zaostajali za drugimi. Lep rezultat na tem prvenstvu je dosegel Kocmur na 100 metrov prosto s rezultatom 57.8. V obeh štafetah pa so bili na prvem mestu vseskozi plavalci slovenskih klubov. Triglav, kot glavni favoriti v moški štafeti ter Ljubljana s sekundo prednosti pred splitskim Jadrantom v ženski štafeti.

Telesna vzgoja in Bohinjci

TVD »Partizan« v Bohinju si je lani zagotovilo vse pogoje za uspešen razvoj telesne vzgoje med Bohinjci. Marljivi športni delavci so si uredili telovadnico, igrišče za roketmet, atletiko, odbojko. Vendar, kakor se je pokazalo, 172 članov tega društva ni znalo vseh teh športnih objektov smotno izkoristiti. Vse preveč so se v društvu ukvarjali z gospodarskimi problemi, premalo pa so skrbeli za splošno vadbo, zabavo in razvedrilo članstva. Kaže, da ima telesna vzgoja še vse premalo prijateljev med mladino.

Precej težav v Bohinju imajo z vodniškim kadrom, vendar so sklenili, da bodo nekaj članov poslali na tečaj za vodnike, tako da bo tudi ta vrzel kmalu odstranjena.

Uprava društva pa si je postavila tudi nalogo, da bodo uredili okolico doma in sanitarije v njem. Ugotovili so tudi, da povezava med ostalimi športnimi organizacijami v Bohinju že sedaj ni bila slaba, saj prostore Partizana uporabljajo za trening tudi nogometaši, strelci, smučarji in sankarji. Razen tega pa ima vadbene ure v telovadnici

tudi osemletka iz Bohinja. To sodelovanje bodo v prihodnje skušali še izboljšati in skupno poskrbeti za še boljše napredek športa in telesne vzgoje v bohinjskem kotu.

Rokomet me je navdušil

Eno najboljših slovenskih roketnašic, EMO BREGARJEVO, članico roketnega kluba Mladost iz Kranja, smo pred pričetkom roketne sezone povabili v naše uredništvo na razgovor.

»Tvoja osebna izkaznica?«
»Rojena sem 27. junija 1942 v Stražišču.«

Ema Bregar

»Od kdaj igraš roketmet?«

»Z roketmetom sem se pričela ukvarjati leta 1958 pri kranjski Mladosti in sem še danes članica tega kluba.«

volilno pravico. V »naprednejših« državah je sicer ta odstotek višji, vendar nikjer ne preseže 32 % (Texas).

Mnogim državljanom ZDA postaja iz dneva v dan jasneje, da je nemogoče in smešno demantirati z lastno prakso osnovne demokratske principe. Zlasti v severnih državah hudo napadajo »zaostali« jug, še posebej posamezni politiki, ki si na ta način skušajo pridobiti glasove črncev na jesenskih predsedniških volitvah. Od tod tudi delno izvirajo pobude za ureditev črnega vprašanja, ki pa na jugu niso naletele le na nerazumevanje, marveč celo na fizičen odpor. V Texasu so pripadniki tajne organizacije Ku Klux Klan prejšnji teden odvrle v gozd nekega črca, ga potolkli z verigami od nezavesti in nezavestnemu vrezali v telo tri »K« začetnice teroristične organizacije.

Kljub teroru in vsem vrstam političnega in gospodarskega pritiska, je boj črncev za enakopravnost in človeško dostojanstvo čedalje močnejši. Tega boja ameriški rasisti ne bodo zavrli. Ne bodo ga zavrli niti rekorderji v govoričenju v ameriškem senatu. S svojim obnašanjem in postopki ti ljudje samo dokazujejo, da jim niso mar socialne in politične krivice, ki jih prizadevajo lastnim sodržavljanom, čeprav pa so zelo občutljivi za vsako »krivico«, ki se primeri komurkoli kjerkoli drugod po svetu.

Zadnje vesti

PO SVETU...

ZENEVA, 15. marca. — Tu so danes začeli uradni razgovori desetih delegacij v paritetnem odboru za razorožitev.

Šef italijanske delegacije na pogajanjih Gaetano Martini je izjavil ob prihodu v Zenevo, da upa, da bodo pogajanja obrodila konkretne sadove. Poudaril je, da po njegovem mnenju Sovjetska zveza želi sporazum o razorožitvi.

Šef francoske delegacije Jules Moch pa je izjavil, da Francija ne bo sprejela dogovora o prepovedi poizkusov z jedrskim orožjem, če ne bodo obenem prepovedali tudi proizvodnje radioaktivnih materialov in določili izkoriščanja obstoječih naprav v miroljubne namene. Po mnenju francoskega predstavnika Mocha mora konferenca o razorožitvi, ki se bo danes začela v Zenevi, preprečiti razvoj absolutnega orožja, to je satelitov, ki bi krožili okrog Zemlje in lahko uničili cela področja na zemeljski obli v kateremkoli času.

...IN DOMA

SISAK, 15. marca. — Ob 15-letnici osvoboditve mesta bodo tu 5. maja letos odkrili spomenik pokojnemu revolucionarju Mošu Pijade. Spomenik je izdelal kipar Avguštinčič. Obenem bodo odprli tudi sisaško trdnjavo, ki jo preurejajo v izletniški center.

BERLIN, 15. marca. — V

Berlinu so sporočili, da predstavniki treh zahodnih sil še vedno lahko obdrže stare legitimacije za promet med Zahodno Nemčijo in Berlinom. Šef sovjetske vojaške misije Voroncov je sinoči sprejel šefe zahodnih vojaških misij v Potsdamu in jim ob tej priložnosti sporočil, da sovjetska vlada ne želi poslabšati odnosov med štirimi velikimi silami, predvsem ne pred konferenco na vrhu. Zato ne bo zamenjala dovolilnic, ki so jih izdali zahodnim misijam pred 29. januarjem letos. Na novih dovolilnicah je bil namreč napis: Nemška demokratična republika, namesto prejšnjega napis: Sovjetska cona. Zahodne sile so zato nove dovolilnice odklonile, hkrati pa sta Francija in ZDA omejevali gibanje sovjetske vojaške misije na svojih okupacijskih območjih.

»Menim, da bo obtičala na 4. ali 5. mestu.«
»Imaš kakšne posebne želje?«
»Da bi moška ekipa Mladosti obdržala drugo mesto v republiški roketni ligi.«
M. Z.

Bodice

△ V nedeljo sem si privoščil izlet na Kravac. Zanimalo me je, kako bodo »mednarodno« smučali. Toda športnega užitka nisem bil deležen. Ko sem se pripeljal z žičnico pod sam vrh Kravca, me je objela megla, v kateri sem se zgubil, čeprav sta me preganjala veter in sneg, ki je na vso moč naletal. Ves premražen in premočen sem končno le priklovrtil do nekega novejšega poslopja in v veseljem pritisnil na kljuko. Na vratih se mi je pokazala neka ženska, ki je zahtevala od mene nekakšen cecel. Tega seveda nisem imel, prosil sem le, če se lahko vsaj na toplem preoblečem, da ne bom moker še naprej gasil sneg. Prošnjo mi ni uslišala: »Brez cecela vas ne spustim v naše prostore,« mi je odgovorila skoraj malce nevljudno. — Preblekel sem se na pragu pred vrati in si mislil: Pramejzeks, pa so mi rekli, da ti v hribih v nesreči brez izjeme vsak pomaga. Pomaga, pomaga... (sem godrnjal sam pri sebi)... če bi umiral, pa še ne bi, ta preklicana...

△ Medtem se je malce razsvetlilo in ugledal sem Dom ob Žičnici. Zatekel sem se vanj in se ogrel s toplim čajem. Komaj sem odložil skodelico, že sem bil obveščten o izidu tekmovanja. Zmagovali so samo naši, Avstrijcev skoraj ni bilo, Italijani pa sploh niso startali. In ko sem zvedel vse rezultate z velikih mednarodnih tekem, sem dal tudi jaz jugoslovanskemu olimpijskemu komiteju prav, ker naših smučarjev niso poslali na olimpijado v Ameriko. Dalekovidnost je pač dalekovidnost. Le kaj naj bi tam iskali, saj ne bi imeli konkurence.

△ Zdaj naj pa še napišem, kako me je zadnjič skoraj vznemirilo, ko sem v Podnartu stopil v špecerijo. Na prodajnih mizah kupi starega zmečkanega papirja, med njim pa razne košare z moko obeljene. Ob zidovih in policah razne steklenice, kot da bi bomba tresčila mednje. Pod pa že ni metle občutil vsaj teden dni. — Sanitarni inšpektorji bi od srca priporočili, da obišče to špecerijo in naredi konec ne-redu.

Vas pozdravlja

Vaš Bodičar!

Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor.

GLAVNI URBEDNIK: Slavko Bemik
Tel.: uredništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 007-70-1-135 — Izhaja ob ponedeljkih, sredo in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.